



Sogndal kommune

Bli med på laget

Økonomiplan 2019 - 2022

med årsbudsjett 2019



Innhold

- Innleiing og samandrag
- 10 på topp
- Økonomisk status og utfordringar
- Analyse og utfordringar
- Politiske resultatmål
- Driftsbudsjett
- Investeringsbudsjett
- Betalingshefte



Visjon og verdier.

Vår visjon er **fleire innbyggjarar og auka trivsel i Sogndal.**

Det er gjennom ei årrekke utvikla ein Sogndalsmodell som legg ramma for kommunen som samfunn og som organisasjon. Sentralt i Sogndalsmodellen er verdien **«gjennom samarbeid får vi ting til»**. Vi kommuniserer dette gjennom kortforma **«bli med på laget»!**

Innhold

1	Innleiing og samandrag	1
2	Økonomisk status og utfordringar.....	4
2.1	Nasjonale rammevilkår	4
2.2	Økonomisk status og utfordringar.....	5
3	Driftsbudsjett hovudtal	10
4	Driftsbudsjett og resultatmål for tenestene	15
4.1	Politisk styring og administrasjon	15
4.1.1	Politisk styring og kontroll	15
4.1.2	Administrasjon	16
4.1.3	Andre fellesområde.....	17
4.1.4	Kyrkjeleg fellesråd og andre trussamfunn	18
4.2	Oppvekst.....	19
4.2.1	Helsestasjon	20
4.2.2	Barnevern	21
4.2.3	Barnehage	22
4.2.4	Grunnskule og SFO.....	24
4.2.5	Kultur	27
4.3	Helse, omsorg og velferd.....	29
4.3.2	Aktivisering, støttetjenester og rusarbeid	31
4.3.3	Pleie og omsorg – heimetjenester.....	33
4.3.4	Pleie og omsorg – institusjon.....	35
4.3.5	Kvalifisering, integrering og arbeid	36
4.4	Tekniske tenester	39
4.4.1	Plan- og byggesakshandsaming	39
4.4.2	Kart og oppmåling.....	40
4.4.3	Brann og redning	41
4.4.4	Næringsverksemd.....	41
4.4.5	Samferdsle.....	43
4.4.6	Naturforvaltning, friluftsliv og rekreasjon	44
4.4.7	Vatn, avløp og renovasjon.....	46
4.4.8	Bustader og forvaltningsutgifter i eigedomsforvaltning.....	47
5	Investeringar	48
6	Organisering av den kommunale verksemda.....	55
6.1	Eigen organisasjon	55
6.1.1	Personalforvaltning	55
6.1.2	Sogndal kommune sitt kvalitetssystem (SKK).....	56
6.1.3	IKT	56

6.1.4	Beredskap.....	56
6.1.5	Lokalt folkehelsearbeid	56
6.1.6	Frivillig arbeid.....	57
6.1.7	Bustad for velferd.....	57
6.2	Interkommunalt samarbeid	57
7	Økonomiske oversiktar	58
7.1	Hovudoversikt drift	58
7.2	Budsjettskjema 1A	59
7.3	Budsjettskjema 1B	60
7.4	Hovudoversikt investering	61
7.5	Budsjettskjema 2A	62
7.6	Budsjettskjema 2B	62
7.7	Sjølvkostskjema.....	64

Vedlegg: Prisar på kommunale tenester.

1 Innleiing og samandrag

Grunnlaget for økonomiplanen er samfunnsdelen av kommuneplanen. Kommuneplanen trekk opp visjon og verdiar for kommunen og rammer for kommunen som organisasjon. Kommunestyret legg vekt på å halde oppe eit endrings- og utviklingsarbeid i kommunen. For kommunen som organisasjon vert det lagt vekt på å vere endringsvillig og endringsdyktig, slik at vi er i forkant av utviklinga. Det inneber at:

- tenestene vi yter, skal best mogleg vere tilpassa brukarane sine behov
- administrasjon og drift skal vere effektiv, slik at ressursar vert frigjort til utviklingsarbeid
- kommunen skal ha ein sunn økonomi og halde oppe eit økonomisk handlingsrom
- vi skal vere opne og lyttande, demokratiske og avgjersleeffektive
- vi skal ha eit arbeidsmiljø prega av ansvar, respekt og omtanke.

Miljø og klimaomsyn er ein grunnleggjande premis for kommunal verksemd og i utviklingsarbeidet til kommunen. Kommunestyret legg særleg vekt på å styrkje Sogndal sentrum som regionsenter, og ønskjer å gjennomføre fleire utviklingstiltak for å oppnå dette.

Dei 10 høgast prioriterte utviklingsområda for Sogndal kommune i planperioden er følgjande:

- Vi skal gje arbeidet med etablering av nye Sogndal kommune høgaste prioritet både politisk og administrativt.
- Vi skal satse på Hodlekve-området og legge til rette for auka overnattingskapasitet og vidareutvikling av idretten og friluftslivet sin bruk av området.
- Vi skal gjere strandsona i Sogndal sentrum meir attraktiv ved å byggje ny bru over Sogndalselva, vidareutvikle elveparken, planleggje ny gjestebrygge og opne opp geiler for allmenta.
- Vi skal i samarbeid med næringslivet vidareutvikle næringsarbeidet i kommunen:
 - ved å vedta ein ny områdereguleringsplan for campus Sogndal slik at dette området framleis står fram som eit sterkt nasjonalt innovasjonsmiljø
 - ved å bidra til etablering og drift av eit vitensenter på Kaupanger
 - ved å lage ein strategi for utvikling av næringsområde på Kaupanger som del av arealdelen av kommuneplan og ny områdereguleringsplan
 - ved å byggje ut hangar for nattstasjonert fly på Sogndal lufthamn – Haukåsen.
- Vi skal sikre at alle under 30 år er i arbeid, utdanning eller aktivitet. Vi skal gje personar med utviklingshemming og personer med rusproblem eller psykiske lidningar eit utvida aktivitetstilbod gjennom Sogndal Ressurscenter i samarbeid med frivilligsentralen og Husbanken.

- Vi skal arbeide vidare med å betre tilhøva for gåande og syklande, jf. sykkelplanen, og legge til rette for betre trafikkavvikling gjennom sentrum. Vi skal arbeide for tunnel Hagalandet-Museet og gjennomgangstrafikken utanom sentrum.
- Vi skal bygge ut Fosshagen utdanningsbarnehage og nye avdelingar ved Furuli barnehage i 2019.
- Vi skal bruke naudsynte verkemiddel som føringar på reguleringsplanar, tilgang på utbyggingsareal og utbyggingsplanar, for å få nok bustader og næringsareal i alle deler av kommunen. Vi skal gjennomføre alle tiltak i bustadsosial handlingsplan.
- Vi skal saman med fylkeskommunen jobbe for å realisere ein fleirbrukshall og ein basishall ved Idrettshallen. Vi skal i 2019 bidra til utbygging av ny treningshall ved Sognahallen.
- Vi skal vidareutvikle Sogndal kulturhus som eit framtidsretta kulturhus for regionen.

Utviklingsområda er ei oppfølging av samfunnsdelen av kommuneplanen, og vil verte prioritert av formannskapet, administrasjonen og for bruken av utviklingsmidlar i planperioden. Kommunestyret vil bli orientert om arbeidet knytt til desse 10 høgast prioriterte områda.

Investeringsramma i planperioden er på om lag 166 mill. kroner. Det er m.a. i 2019 sett av 40,3 mill. kroner til utbygginga av Fosshagen undervisningsbarnehage og to nye avdelingar på Furuli barnehage. Låneramma til kommunen bør ikkje auka framover. Andre investeringar vert difor finansiert innanfor sjølvkost, ved overføring frå drifta, eller ved reduserte driftskostnader eller auka driftsinntekter som finansierer kapitalkostnadene ved investeringa. Det vert i 2019 nytta 16,6 mill. til andre investeringar i kommunal bygningsmasse, 20,3 mill. innan sjølvkost for vatn, avlaup og renovasjon, 18,1 mill. innan vegutbygging og trafikktrygging og 1 mill. innan IKT. Planlagd låneopptak samla for investeringane i planperioden er 111 mill. kroner.

I driftsbudsjettet er det i tillegg til alle konsekvensjusteringar lagd inn auka løyvingar til omsorgsteneste med 3 mill. kroner og auka løyvingar til NAV (økonomisk sosialhjelp og kvalifisering) med 3 mill. kroner. Bakgrunnen for dette er for å få budsjetttrammer som er i samsvar med forventa forbruk. For norskundervisinga er budsjetttrama redusert grunna færre elevar og lågare statstilskot.

Nye Sogndal kommune

Stortinget har gjort vedtak om å slå saman kommunane Balestrand, Leikanger og Sogndal frå 1. januar 2020. Kommunestyra i dei tre kommunane har vedteke ein plattform for samanslåing av kommunane og eit reglement for Fellesnemnda, som har det politiske ansvaret for samanslåinga.

Det er eit svært omfattande politisk og administrativt arbeid som ligg framfor oss i 2019 for å etablere den nye kommunen. Det som i dag er tre ulike ordningar i dei tre kommunane må frå 2020 bli til nye rammer for nye Sogndal kommune. For kommunen som tenesteytar er det

politisk vedtekne planar, vedtekter og reglement og dei økonomiske føresetnadene i budsjettet som set rammene for tenestene. For kommunen som arbeidsgjevar er det alle reglement, lovar og avtalar og dei økonomiske føresetnadene i budsjettet som set rammene for personalforvaltninga. Alle desse områda må i 2019 gjennomgåast og samordnast slik at nye Sogndal kommune for føreseielege rammer for tenesteytinga og personalforvaltninga. I tillegg har dei tre kommunane ulike ordningar innan IKT, arkiv, økonomiforvaltning m.v. som også må bli til like ordningar.

Omstillinga til ny kommune skal skje samtidig som dei tre kommunane også i 2019 dagleg skal levere gode tenester til innbyggjarane sine. For å sikre arbeidet med etablering av den nye kommunane utan at det går ut over tenesteytinga i 2019 vil kommunestyret:

- Ikkje setja i gang anna omfattande endringsarbeid i kommunen som krev politisk og administrativ kapasitet, ut over det som er naudsynt for å tilpasse og utvikle drifta inn mot kommunesamanslåinga.
- Ikkje gjennomføre planlagde forvaltningsrevisjonar eller anna kontrollverksemd som krev politisk eller administrativ kapasitet. Dersom det oppstår konkrete situasjonar i 2019 som krev oppfølging av Kontrollutvalet vil kommunestyret kome tilbake til det som eiga sak.

Sjølv om det vil vera Fellesnemnda og ein prosjektorganisasjon med ein prosjektleiar som har ansvaret for å etablere den nye kommunen, vil mykje av arbeidet bli gjort av politikarar, tilsette og tillitsvalde i dei tre kommunane. Med den korte tida vi har fram til utgangen av 2019 må arbeidet med den nye kommunen har høgast prioritet, politisk og administrativt.

2 Økonomisk status og utfordringar

2.1 Nasjonale rammevilkår

Statsbudsjettet for 2019 vart lagt fram 8. oktober 2018. Den nominelle veksten i frie inntekter for kommunane frå 2018 til 2019 er på 2,9%, rekna frå forventa rekneskap 2018. For kommunane i Sogn og Fjordane er den nominelle veksten i frie inntekter i snitt på 2,8%. Sogndal kommune ligg over fylkes- og landsgjennomsnittet med 3,3%. I rammetilskotet til Sogndal kommune ligg det inne regionssementilskot kr 2 711 000 og tilskot til overgangsordning for kommunar som skal slå seg saman med kr 4 167 000. Sogndal kommune er den einaste kommunen i fylket som har ein gjennomsnittleg vekst i folketallet dei siste tre åra som ligg over grensa på 1,4%. Veksttilskot utgjer kr. 1 099 000 i 2019.

Følgjande satsingar og tiltak er medrekna innanfor veksten i frie inntekter:

- 200 mill. kroner er lagt inn til ytterligare styrking av kommunale tenester til rusomsorg
- 200 mill. kroner er lagt inn til styrking av arbeidet med tidleg innsats i skulen
- 100 mill. kroner er lagt inn til opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering.

Samanlikna med 2018 er fylkesramma for skjønsmidlar redusert med 3,1 mill., til 52,7 mill. i 2019. For Sogndal kommune utgjer samla skjønn 5,3 mill. som er ein reduksjon på 1,5 mill. frå 2018. Utvikling i skjønnsmidla for kommunen har vore slik:

Tildeling av skjønsmidlar Sogndal kommune	2019	2018	2017	2016
Kompensasjon auka sats arbeidsgivaravgift	4 500 000	5 000 000	5 600 000	6 200 000
Tildeling etter sosiale kriterium	800 000	1 800 000	1 400 000	1 000 000
Tildeling etter samla vurdering	0	0	250 000	800 000
Sum	5 300 000	6 800 000	7 250 000	8 000 000

Av skjønsmidlane er 4,5 mill. kroner kompensasjon for auke i satsen for arbeidsgjevaravgift. Kompensasjon for auka arbeidsgjevaravgift var fram til 2014 skilt ut som eige beløp i skjønnsramma frå departementet. Frå 2015 vart kompensasjonen lagt inn i basisramma. Fylkesmannen har tidlegare varsla ei årleg nedtrapping på om lag 10% av denne kompensasjonen. Sogndal kommune får også tildeling etter sosiale kriterium sidan kommunen er eit vekstsenter og har studentar. Desse midlane er trappa ned samanlikna med 2018 og utgjer for Sogndal sin del ein reduksjon med 1 mill. kroner.

Det kommunale skatteøret for personlege skatteytarar skal fastsetjast ut frå eit mål om at skatteinntektene frå kommunane skal utgjere 40% av dei samla inntektene i 2019. Skatteøret for 2019 vert difor redusert med 0,25 prosentpoeng til 11,55 prosent.

Løns- og prisvekst

Lønsvekst	3,25%
Prisvekst varer og tenester	1,90%
Deflator (vekta løns- og prisvekst)	2,80%

2.2 Økonomisk status og utfordringar

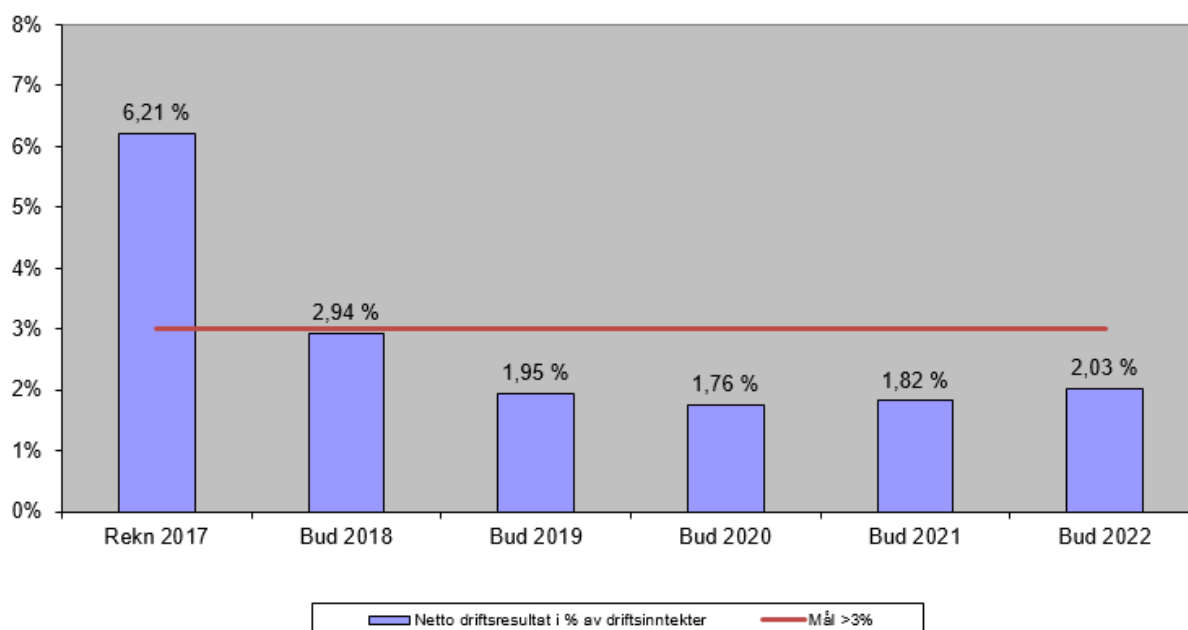
Økonomisk status og utfordringar i dette kapitelet er sett opp med føresetnader som om kommunen skal halde fram som eigen kommune. I tala og omtalen nedanfor er det ikkje teke omsyn til kommunesamanslåinga frå 2020.

Kommunen sin økonomi dei siste åra har vore solid med eit netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene som ligg over 3 %, i samsvar med målsettinga til kommunen. Dette har gitt kommunen eit handlingsrom til å møte aukande etterspørsel etter tenester, avsetje midlar til fond og til eigenfinansiering av investeringar. Som følgje av store investeringar siste åra har gjeldsveksten vore høg og vil auke ytterlegare dei neste to åra. Det er venta at frå 2018 vil gjeldsgraden vere om lag på det maksimale nivået på 75% av driftsinntektene og at det frå 2019 vil ligge over. For åra 2020-2022 er det vanskeleg å sei noko om korleis gjelda vil utvikle seg. Dette på grunn av kommunesamanslåinga frå 2020. Auka gjeld gir på lang sikt mindre handlingsrom, då ein større del av driftsinntektene går med til å dekke renter og avdrag. Det vert likevel vurdert slik at kommunen vil greie å handtere gjeldsveksten utan at dette vil gå vesentleg ut over tenestetilbodet.

Sogndal har ein nominell vekst i frie inntekter som ligg over landssnittet. Veksten i frie inntekter er mellom anna knytt til vekst i folketal som igjen gir behov for auka tenestetilbod.

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter

Kommunen har som mål å vere ein effektiv og veldreven organisasjon med eit økonomisk handlingsrom. Indikatoren, netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene, seier noko om kor stort handlingsrom kommunen har for sparing, eigenfinansiering av investeringar, og til å møte uventa økonomiske utfordringar. Departementet si tilråding er at indikatoren bør vere på minst 1,75% for at kommunen skal ha ein sunn og god økonomi over tid. Målet til kommunen er eit netto driftsresultat på 3%. For dei siste åra frå 2012 til 2017 er målet om 3% nådd. For budsjett 2018 og planperioden 2019-2022 ligg kommunen under dette målet, men ligg over departementet si tilråding på minimum 1,75% for alle åra i økonomiplanperioden.



Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene	5,3	7,9	6,2	3,7

Netto driftsresultat i % av driftinntektene er 6,2% for 2017. Dette er eit særst godt resultat og Sogndal ligg godt over kostragruppa.

Lånegjeld

Gjelda til kommunen skal ikkje vere høgare enn at kommunen kan betale renter og avdrag utan at det får større konsekvensar for tenestetilbodet både på kort og lang sikt. Lånegjelda til kommunen har auka kraftig som følgje av utbygging av Sogndal helse og omsorgssenter . Gjelda vil auke ytterlegare i økonomiplanperioden der bygging av Fosshagen utdanningsbarnehage og utbygging av Furuli barnehage står for den største auken. Rente og avdragsutgifter vil auke vesentleg i økonomiplanperioden med 5,3 mill. i 2019, 8,6 mill. i 2020 og over 9 mill. i 2021 og 2022. For åra 2020-2022 er den største auken knytt til at renta er forventa å gå opp.

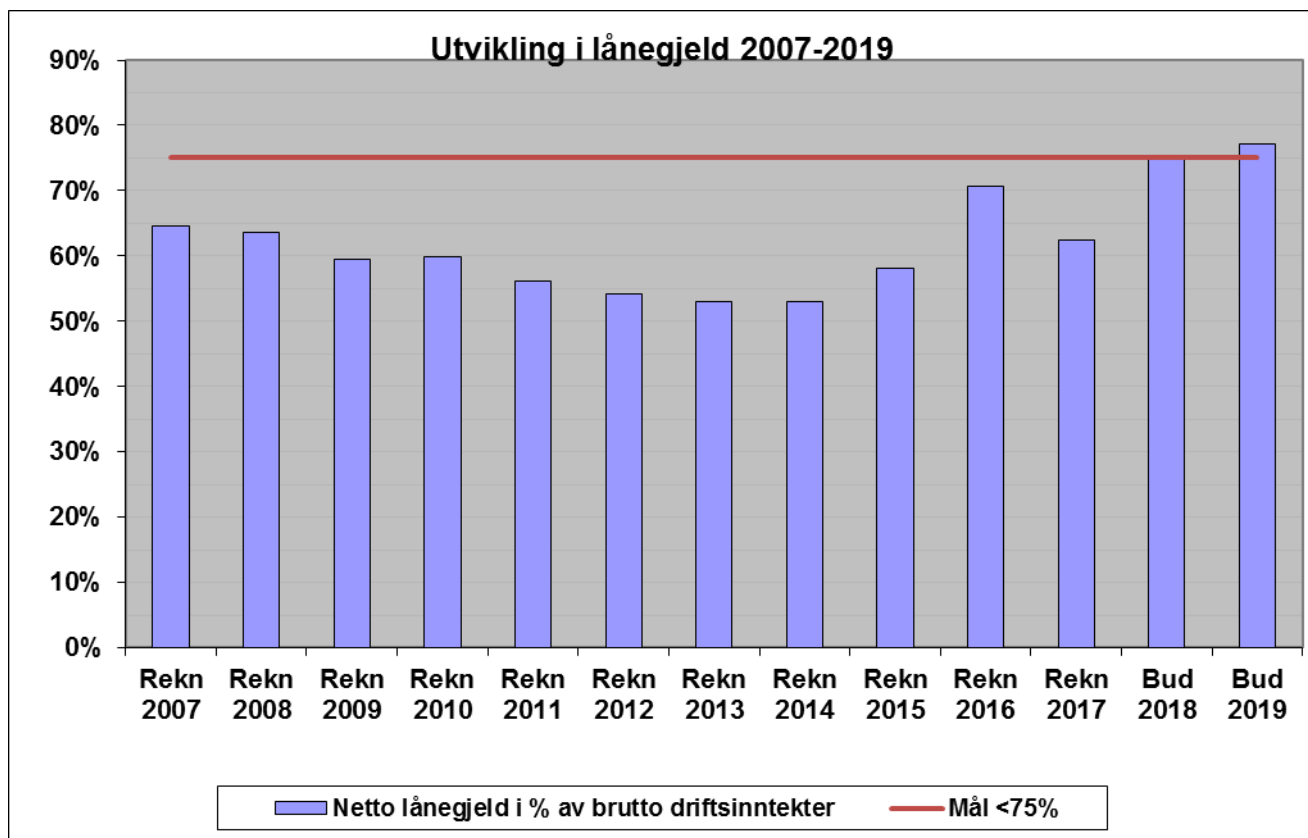
Aukande lånegjeld og flytande rente på ein stor del av lånegjelda gjer at kommunen er sårbar for renteauke. For å redusere risikoen ved ein renteauke er det sett av om lag 19,6 mill. til rentereguleringsfond. Ved utgangen av 2018 vil dette utgjere om lag 2,7% av den langsiktige lånegjelda. 14,2% av lånegjelda er rentesikra med fastrenteavtale i 10 år og til ei rente på 2,2%. Som følgje av at renta går opp er det budsjettert med bruk av rentereguleringsfondet med totalt kr 6,2 mill. for dei tre siste åra 2020-2022. Dette vil dekke noko av dei auka renteutgiftene og vil gje ei gradvis tilvenning til eit høgare rentenivå. Det må vere eit mål at kommunen skal dekke renteutgiftene utan å måtte bruke av fondet.

Rentereguleringsfond, langsiktig fastrenteavtale, samt at kommunen betalar større avdrag enn minsteavdrag gjer at kommunen har god kontroll på lånegjelda og er godt sikra ved ein renteauke. Tabellen nedanfor viser utviklinga i lånegjeld, renter og avdrag. I tabellen er alle lån medtekne, dvs. også lån i Husbanken til vidare utlån, lån til VA-utbygging og lån med statleg rentestøtte. Pensjonsgjeld er ikkje med i oversikta. Høg avdragsbetaling i 2018 skuldast ekstraordinær nedbetaling av husbanklån.

Lånegjeld, renter og avdrag (i heile tusen)

	r-2017	b-2018	b-2019	b-2020	b-2021	b-2022
Nye låneopptak	38 050	113 745	74 739	37 656	20 000	20 000
Avdrag	32 495	36 342	33 305	33 456	31 942	32 096
Lånegjeld pr. 31.12	564 028	641 431	682 865	687 065	675 123	663 027
Renter på lån	9 282	11 467	13 556	16 968	19 256	18 933

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsutgifter er ein indikator for måling av gjeldsnivået. For å redusere risikoen ved renteauke er det ei målsetting at netto lånegjeld utgjør maksimalt 75% av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld er langsiktig lånegjeld med fråtrekk av utlån og ubrukte lånemidlar. Diagrammet nedanfor viser reell utvikling frå 2007 til 2017 og forventa utvikling frå 2018 og 2019 ut frå vedtekne investeringar i perioden. Frå 2018 er det venta at gjeldsnivået om lag på den maksimale grensa på 75%. På grunn av kommunesamanslåing frå 2020 er det ikkje teke med åra 2020-2022.



Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter.	58,1	66,4	61,0	92,8
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	4,5	4,6	4,4	3,9
Netto lånegjeld i kroner pr. innbyggjar	46 629	58 882	56 847	72 408
Overføring frå driftsrekneskapen (årets mindre/meirforbruk) i % av brutto investeringsutgifter	4,3	1,6	1,6	1,9

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter ligg vesentleg under kostragruppa. Det er ein reduksjon frå 2016 frå 66,4% til 61%. Reduksjonen skuldast ikkje redusert gjeld, men auke i driftsinntektene og auka utlån. Kommunen betalar meir i sum renter og avdrag enn kostragruppa. Dette kan m.a. skuldast at kommunen betalar avdrag som ligg godt over utrekna minsteavdrag. For netto lånegjeld pr. innbyggjar ligg kommunen kr 15 561 under kostragruppa. Siste åra har Sogndal kommune finansiert ein større del av investeringane med overføring frå drift enn Kostra gruppa. Dei siste to åra er dette talet redusert slik at kommunen no ligg under kostragruppa.

Likviditet

Likviditeten til kommunen er god. Sjølv med eit aukande akkumulert premieavvik, som påverkar likviditeten negativt, har det vore ei positiv utvikling dei siste åra. Dette skuldast at

avsetjing til disposisjonsfond har auka og då først og fremst avsetjingar til rentereguleringsfondet, flyktingfondet og fond for premieavvik. Arbeidskapitalen er eit mål på likviditet. Som det går fram av kostratala i tabellen under ligg Sogndal over kostragruppa når det gjeld arbeidskapital i prosent av driftsinntektene.

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Arbeidskapital eks. premieavvik i % av brutto driftsinntekter	24,4	21,5	23,1	20,2

Tala ovanfor viser at arbeidskapitalen har hatt ei positiv utvikling frå 2016. Stort overskot og avsetjing til fond er årsaka til auken.

Premieavvik og amortisering av premieavvik

Premieavvik er differansen mellom betalt pensjonspremie og kostnaden som skal førast i rekneskapen. Ved positive premieavvik betalar kommunen ein høgare premie enn det som vert kostnadsført i rekneskapen og ved negativt premieavvik betalar kommunen ein lågare premie enn det som er kostnadsført. Ved utgangen av 2017 hadde Sogndal kommune eit akkumulert positivt premieavvik eks. arbeidsgivaravgift på 20,46 mill. Det vil sei at kommunen har betalt 20,46 mill. i premie som skal kostnadsførast dei kommande åra.

Prognosane for 2017 og framover viser store positive premieavvik som gjer at det akkumulerte premieavviket vil auke kraftig, jf. tabell under. For å dekke framtidige utgifter som følgje av stort akkumulert premieavvik er det oppretta eit disposisjonsfond for premieavvik. Pr 31.12.2017 var fondet på 11,47 mill. Det er eit mål å auke storleiken på fondet.

Premieavvik	2002-2017	2018	2 019	2 020	2 021	2 022
KLP Premieavvik	38 372 769	6 374 000	11 824 000	15 394 000	14 801 000	15 880 000
KLP Amortisering av premieavvik	-19 320 938	-3 537 000	-3 885 000	-5 557 000	-7 919 000	-8 971 000
SPK Premieavvik	2 254 694	623 000	1 245 000	1 238 000	1 230 000	1 220 000
SPK Amortisering av premieavvik	-846 394	-311 000	-347 000	-489 000	-651 000	-815 000
Amortisert premieavvik eks. arb.avg	20 460 131	23 609 131	32 446 131	43 032 131	50 493 131	57 807 131

Ein kommune bør vere i stand til å møte uventa økonomiske utfordringar og ha midlar på fond for å møte slike situasjonar. Det er eit mål at disposisjonsfonda skal utgjere 10% av brutto driftsinntekter. Ved utgangen av 2017 var disposisjonsfonda på 103,8 mill. som utgjorde 13,8% av driftsinntektene. Tabellen nedanfor viser utvikling i disposisjonsfond for perioden 2017-2022. Auken frå 2017 til 2018 skuldast stort overskot i 2017 som vart avsett til fond i 2018.

Disposisjonsfond	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inngående balanse	87 517	103 841	98 812	98 384	110 640	123 242
Avsetjing til fond	67 695	37 635	44 757	44 371	44 611	44 605
Bruk av fond drift	27 108	27 608	30 495	32 115	32 009	30 551
Bruk av fond investering	24 263	15 056	14 690	0	0	0
Utgående balanse	103 841	98 812	98 384	110 640	123 242	137 296
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	13,8 %	14,1 %	13,7 %	15,4 %	17,1 %	19,1 %

3 Driftsbudsjett hovudtal

Dette kapitelet omhandlar generelle inntekter og utgifter som ikkje er knytt til ei særskilt tenester, jf. budsjettskjema 1A. Løn og pensjon som er fordelt på tenestene, vil likevel få ein kort omtale her.

Skatt og rammetilskot

Skatt og rammetilskot vert budsjettert etter prognose frå KS. For rammetilskot vert regjeringa sitt forslag til statsbudsjett for 2019 lagd til grunn. For Sogndal kommune er den nominelle veksten frå 2018 til 2019 i skatt og rammeoverføring 3,3%. Veksten er rekna ut frå forventa rekneskap for 2018. I kroner utgjør dette 14,26 mill. I høve til kommunen sitt vedteke budsjett for 2018 er veksten på kr. 20,29 mill.

	Bud 2018	Endr. 2019	Endr. 2020	Endr. 2021	Endr. 2022
Skatt på formue og inntekt	-207 008 000	-9 733 000	-9 733 000	-9 733 000	-9 733 000
Rammetilskot inkl. inntektsutjamning	-216 399 000	-10 560 000	-10 560 000	-10 560 000	-10 560 000

I rammetilskotet ligg både eit veksttilskot og eit regionsentertilskot. Veksttilskot vert gitt til kommunar med befolkningsvekst over 1,4% gjennom den siste treårsperioden. For 2019 er Sogndal over denne grensa og får eit veksttilskot på kr 1 099 000.

Regionsentertilskot vert tildelt kommunar der det er fatta eit nasjonalt vedtak om kommunesamanslåing, og som etter samanslåinga får over om lag 8 000 innbyggjarar. Tilskotet vert tildelt med ein sats per innbyggjar på 66 kroner som for Sogndal sin del utgjør kr 531 894 og en sats per samanslåing på 3 158 000 kroner der Sogndal sin del utgjør 69%. Sum regionsentertilskot for Sogndal i 2019 utgjør kr 2 710 914.

Regionsentertilskotet vert utbetalt til den enkelte kommune i samanslåinga.

Regionsentertilskot	Tilskot pr. innbyggjar kr 66		Tilskot pr. samanslåing kr 3 158 000		Sum
	Innbyggjartal pr. 1/1-2018	Tilskot	I %	I kr.	
Sogndal	8 059	531 894	69,00 %	2 179 020	2 710 914
Leikanger	2 345	154 770	20,08 %	634 126	788 896
Balestrand	1 262	83 292	10,82 %	341 696	424 988
Sum	11 666	769 956	100 %	3 158 000	3 924 798

Eigedomsskatt

Kommunen får eigedomsskatteinntekter frå verk og bruk (i det vesentlege kraftsektoren), næringsseigedomar og bustader (bustader, våningshus, fritidsbustader). Frå 2015 gjekk kommunen over til å nytte formuegrunnlag frå skatteetaten som grunnlag for utrekning av eigedomsskatt på bustadar. Dette gjev ei årleg justering av taksten på bustaden, og ikkje kvart tiande år. For andre skatteobjekt som næringsseigedomar, våningshus og fritidsbustadar er det gjennomført kommunal taksering med verknad frå 2016. Takst for kraftverk vert kvart år fastsett av skatteetaten. I økonomiplan er eigedomsskattane justert i forhold til rekneskapen i 2018. I tillegg er det lagt inn auke som gjeld nye skatteobjekt frå 2019.

	Bud 2018	Endr. 2019	Endr. 2020	Endr. 2021	Endr. 2022
Eigedomsskatt verk og bruk	-15 065 000	900 000	600 000	300 000	0
Eigedomsskatt næring	-6 560 000	-1 755 000	-1 755 000	-1 755 000	-1 755 000
Eigedomsskatt bustader og fritidshus	-18 664 000	-3 286 000	-3 286 000	-3 286 000	-3 286 000
Sum	-40 289 000	-4 141 000	-4 441 000	-4 741 000	-5 041 000

Investeringsstilskot og rentekompensasjon

Investeringsstilskot sjukeheimar og omsorgsbustader og rentekompensasjon skule- og kyrkjebygg er budsjettert ut frå prognose frå Husbanken

	Bud 2018	Endr. 2019	Endr. 2020	Endr. 2021	Endr. 2022
Inv. tilskot sjukeheimar og omsorgsb.	-2 063 000	75 000	-19 000	-52 000	-16 000
Rentekompensasjon skulebygg	-415 000	85 000	14 000	4 000	57 000
Rentekompensasjon kyrkjebygg	-136 000	-1 000	-46 000	-70 000	-66 000
Sum	-2 614 000	159 000	-51 000	-118 000	-25 000

Statstilskot flyktningar og vertskommunetilskot asylmottak

Statstilskot flyktningar vert budsjettert med 34,1 mill. etter følgjande føresetnader:

- kommunen når busettingsmålet for 2018
- kommunen tek imot 15 primærflyktningar og 17 familiesameinte i 2019
- ingen flyttar i den perioden og vi får integreringstilskot (dei 5 første åra).
- AMOT avtalane gjeld ut 2019

Det er i 2018 budsjettert med vertskommunetilskot for asylmottak med kr 2,3 mill.

Asylmottaket i kommunen vart nedlagt i 2018 og tilskotet fell difor bort.

	Bud 2018	Endr. 2019	Endr. 2020	Endr. 2021	Endr. 2022
Statstilskot flyktningar	-31 701 300	-2 379 380	-2 379 380	-3 279 380	-3 279 380
Statstilskot asylantar	-2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgift er ein kompensasjon til kommunar for skader og ulemper som følgje av vasskraftutbygging. Det er NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) som fastset avgifta med indeksregulering kvart 5 år. Avgifta vert utbetalt frå kraftverkseigarane med om lag kr 214 000 frå Sognekraft AS og kr 104 000 frå SFE Produksjon AS. Konsesjonskraft få Sognekraft vart sist endra i 2013 og frå SFE Produksjon i 2017. Det er ikkje lagt inn endringar i budsjettet frå 2018.

Renter og avdrag på lån

Renter og avdrag er budsjettert ut frå gjeldande nedbetalingsplan på lån og nye låneopptak i samsvar med investeringsplan for perioden. For lån med flytande rente er det budsjettert med rentesatsar med utgangspunkt i prognose frå Kommunalbanken. Rentesatsar for dei

ulike åra er: 2,0% for 2019, 2,5% for 2020 og 2,9% for 2021 og 2022. Om lag 13,1% av låneportefølja har fastrenteavtale med 2,2% rente.

	Bud 2018	Endr. 2019	Endr. 2020	Endr. 2021	Endr. 2022
Renteutgifter	11 467 347	2 087 318	5 500 329	7 788 682	7 465 613
Avdragsutgifter	29 004 940	3 218 917	3 087 805	1 438 042	1 571 375

Renteinntekter

Renter på bankinnskott er budsjettert med same rentesatsar som for renteutgifter. Ein del av renteinntektene gjeld renter av fondsmidlar og skal avsetjast til fond. Renter på utlån gjeld utlån til Sogndal Fotball, Kaupanger idrettslag, Sogndal kulturhus, Sogndal skisenter, Sognahallen, Sogn fjell og fjordsportssenter, Sentrumsbygg og startlån, og er budsjettert etter gjeldande nedbetalingsplan og rentesats.

	Bud 2018	Endr. 2019	Endr. 2020	Endr. 2021	Endr. 2022
Renteinntekter bankinnskott	-1 755 590	-320 260	-704 910	-1 057 120	-1 020 725
Renteinntekter av fond som	-284 410	-159 740	-255 090	-382 880	-419 275
Renteinntekter på utlån	-288 413	-261 387	-285 087	-311 587	-285 587
Renteinntekter utlån startlån	-570 000	-130 000	-180 000	-230 000	-230 000
Avdrag på utlån Sentrumsbygg	0	-218 000	-224 000	-231 000	-238 000

Aksjeutbyte og avkastning verdipapirfond

Kommunen sin del av aksjane i Sognekraft er 10,98%. Som regel vert ein del av overskotet førre år utbetalt som utbyte til eigarane. Utdringar knytt til tvist med Småkraft om bygging av kraftverka i Fjærland og avslutting av avtale med Fjærland kraft AS gjer at det truleg ikkje vil bli utbetalt utbyte frå Sognekraft før i 2022. Budsjettert utbyte vert difor sett til 0 for åra 2019-2021. Utbyte frå Sentrumsbygg AS er budsjettert med 276 000, og er uendra.

Det er budsjettert med ei forventa avkastning på verdipapirfond på 4%.

	Bud 2018	Endr. 2019	Endr. 2020	Endr. 2021	Endr. 2022
Aksjeutbyte	-276 000	0	0	0	-1 000 000
Avkastning verdipapir	-795 000	-45 000	-79 000	-114 000	-150 000

Avsetjing og bruk av fond

Nedanfor følgjer ei oppstilling over budsjettert avsetjing og bruk av fond i driftsrekneskapen som går fram av budsjettskjema 1A. Avsetjing og bruk av fond som er budsjettert på dei enkelte tenesteområda budsjettskjema 1B, er ikkje med i oppstillinga.

Avsetjing disposisjonsfond	Spesifikasjon	2 019	2 020	2 021	2 022
Rentereguleringsfond		509 606	0	0	0
Vedlikehaldsfond	Årleg avsetjing til vedlikehald	650 000	650 000	650 000	650 000
Flyktningsfond	Avsetjing flykntingtilskot	34 080 680	34 080 680	34 080 680	34 080 680
Avkastningsfond Kraftfond II	Renter av bankinnskot fondsmidlar	444 000	540 000	667 000	704 000
	Renter på utlån	353 769	347 469	345 969	345 969
	Avkastning verdipapirfond	840 000	873 600	988 544	944 886
Sum		36 878 055	36 491 749	36 732 193	36 725 535

Avsetjing bundne driftsfond	Spesifikasjon	2 019	2 020	2 021	2 022
Konsesjonsavgiftsfond	Årleg konsesjonsavgift	318 000	318 000	318 000	318 000
Konsesjonsavgiftsfond	Renter av konsesjonsavgiftsfond	67 200	89 500	115 420	127 745
VAR-fond	Renter av VAR-fond	238 350	250 000	290 000	290 000
Sum		623 550	657 500	723 420	735 745

Bruk av disposisjonsfond	Spesifikasjon	2 019	2 020	2 021	2 022
Rentereguleringsfond		0	-2 281 893	-2 483 347	-1 169 278
Parkeringsfondet	Renter av lån parkering/sentrumspark	-1 062 000	-1 084 000	-977 000	-833 000
		-1 062 000	-3 365 893	-3 460 347	-2 002 278

Dette gir følgjande endringar i økonomiplanperioden:

	Bud 2018	Endr. 2019	Endr. 2020	Endr. 2021	Endr. 2022
Avsetjing disposisjonsfond	34 770 313	2 107 742	1 721 436	1 961 880	1 955 222
Avsetjing bundne driftsfond	551 410	72 140	106 090	172 010	184 335
Bruk av disposisjonsfond	-2 257 486	1 195 486	-1 108 407	-1 202 861	255 208

Overføring til investeringsrekneskapan

Nokre av investeringane vert finansiert med overføring frå drift. For alle fire åra i perioden ligg det inne finansieringa over drift for dei faste årlege prosjekta til trafiktryggleikstiltak, IKT-investeringar og eigenkapitalinnskot KLP. For 2019 vert i tillegg prosjekta busshaldeplass Kjørnes, veg Kjørnesplatået, desinfiseringsmaskin og legevaktbil heilt eller delvis finansiert med overføring frå drift.

	Bud 2018	Endr. 2019	Endr. 2020	Endr. 2021	Endr. 2022
Overføring til investeringsrekn.	6 418 000	-2 464 000	-3 738 000	-3 688 000	-3 638 000

Andre budsjettpostar som er fordelt på einingane eller som er avsett til seinare fordeling.

Løn vert budsjettert etter heimelsbudsjettet, det vil seie eit oversyn over alle oppretta stillingar i kommunen med stillingsstorleik og årslønn. Heimelsbudsjettet er oppdatert med heilårsverknad av lønsoppgjere for 2018. Dette gjeld for alle einingar med unnatak av skulane der det er lagd til ein generell lønsvekst på 2,8%. Samla lønsbudsjett for skulane

vert fordelt på skulane etter minstetimetalsmodellen. For lønsoppgjeret i 2019 er det avsett ein samla pott til fordeling på 8 mill. kroner inkl. sosiale utgifter. Avsetjinga vert fordelt på einingane når resultatet av lønsoppgjeret for 2018 er klart.

Pensjon er budsjettert etter prognosar frå KLP (Kommunal landpensjonskasse) og SPK (Statens pensjonskasse). Prognosane byggjer på eit estimert pensjonsgrunnlag pr. 31.12.2018, med tillegg av forventa lønsvekst. Samla pensjonskostnad er budsjettert med 41,3 mill. kroner og inneheld pensjonspremie, premieavvik, amortisering av premieavvik og tilbakeføring frå premiefond. Dette gir ein reduksjon i budsjetterte pensjonskostnader i forhold til budsjett 2018 med 3,1 mill. Dette skuldast at det har vorte budsjettert med for høg pensjonssats siste åra.

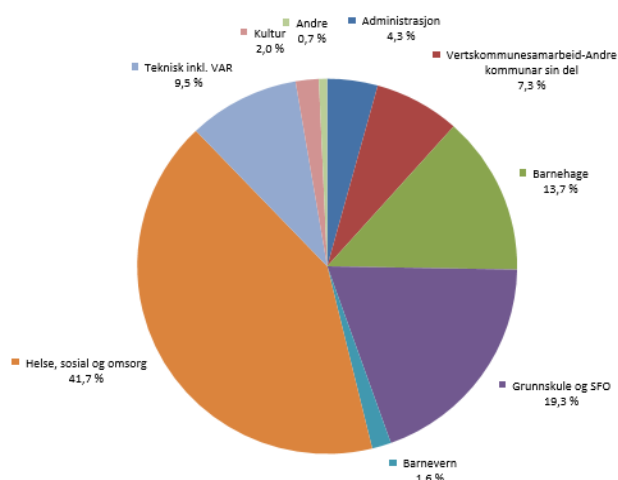
4 Driftsbudsjett og resultatmål for tenestene

Budsjettet er delt inn i 4 hovudområde – fellesområdet, oppvekst, omsorg, helse og velferd og tekniske tenester.

Innanfor dei fire hovudområda er analyse, utfordringar, politiske resultatmål og budsjetttrammer presentert etter Kostrafunksjon. Budsjettendringar, ut over korrigeringar for løns- og prisvekst og opprettingar, er kommentert under budsjettmerknader. Oversyn over budsjetttrammene for dei ulike tenesteområda går fram av budsjettskjema 1 B.

Folketalsutvikling og nøkkeltal Kostra er dei viktigaste data for analysen. Når det gjeld folketalsutvikling nyttar vi SSB sine prognosar, der vi har vald mellomalternativet. Det vil sjølvsagt vere uvisse knytt til folketalsutviklinga, men tala frå SSB er det beste planleggingsgrunnlaget vi har for folketalsutvikling. Når det gjeld kvalitetsvurderingar har vi teke utgangspunkt i brukargranskingar, tilsyn og om internkontrollen (avvik og risikovurderingar) har avdekket tilhøve som påverkar kvaliteten på tenestene.

Diagrammet nedanfor viser korleis driftsutgiftene 2019 er fordelt på dei ulike tenesteområda.



4.1 Politisk styring og administrasjon

4.1.1 Politisk styring og kontroll

Området omfattar politisk verksemd i kommunestyret, formannskapet, forvaltningsutvalet, VOK-utvalet og kontrollutval og revisjon.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Brutto driftsutgifter til politisk styring i kr. pr. innbyggjar	335	396	357	376
Brutto driftsutgifter til kontroll og revisjon i kr. pr. innbyggjar	116	102	261	110

Kostratala for 2017 viser at kommunen ligg marginalt under Kostragruppa når det gjeld politisk styring. Når det gjeld kontroll og revisjon nytta kommunen i 2017 meir enn dobbelt so mykje pr. innbyggjar sett i forhold til Kostragruppa og samla utgjær dette ca. 1,2 mill. kroner. Dette har først og fremst samanheng med ein omfattande og kostbar forvaltningsrevisjon av Sogn barnevern.

Politisk resultatmål politisk styring og kontroll

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsområde	1. Vi skal gje arbeidet med etablering av nye Sogndal kommune høgaste prioritet både politisk og administrativt.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
3 540 533	3 724 938	3 624 938	3 724 938	3 624 938

Nye tiltak	2 019	2 020	2 021	2 022
Utgifter til val	100 000		100 000	
Kontingent regionrådet	9 768	9 768	9 768	9 768
Kontrollutvalet	28 518	28 518	28 518	28 518

Budsjettmerknader:

- Utgifter på kr 100 000 i samband med kommune- og stortingsval i 2019 og 2021.
- Auka kontingent til regionrådet
- Auka budsjett til drift og sekretariat kontrollutvalet

4.1.2 Administrasjon

Området omfattar overordna leiging, økonomiforvaltning, personalforvaltning, arkiv, tenestetorg og ikt.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Brutto driftsutgifter til administrasjon i kr. pr. innbyggjar	3 046	3 167	3 791	4 713
Brutto driftsutgifter til administrasjonslokalar i kr. pr. innbyggjar	264	338	360	367

Kostratala for 2017 viser at Sogndal kommune, til tross for å ha ei auke i brutto driftsutgifter pr. innbyggjar til administrasjon frå 2016 til 2017, likevel ligg lågare enn Kostragruppa på dette området. Samla utgjær dette om lag 7,4 mill. kr. Kommunen har og hatt ei auke i brutto driftsutgifter til administrasjonslokaler frå 2016 til 2017, men ligg også på dette området under kostragruppa.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
24 974 848	26 008 576	25 785 951	25 785 951	25 785 951

Nye tiltak	2 019	2020	2021	2022
KS Digitalisering	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000
Sal av adm.tenester	349 160	349 160	349 160	349 160
Refusjon lønsutgifter Nye Sogndal	-258 000			
Internhusleige Helsesenteret	-375 706	-856 331	-856 331	-856 331
Husleige regionrådet	-6 371	-6 371	-6 371	-6 371

Budsjettmerknader:

- KS-Digitalisering kr 160 000 gjeld deltaking i nasjonalt prosjekt i 2018 og går ut av budsjettet frå 2019
- Sum auke i sal av administrative tenester til ulike vertskommunesamarbeid.
- Refusjon av lønsutgifter til frikjøp av tilsette til nye Sogndal kommune.
- Auka internhusleige helsesenteret som følgje av at Sogn PPT m. fl. flyttar inn i bygget. Samtidig har Helse Førde sagt opp avtalen og flyttar ut.
- Auka husleige regionrådet.

4.1.3 Andre fellesområde

Området omfattar årets premieavvik, amortisering av tidlegare års premieavvik, pensjon – pensjonsutgifter som ikkje vert fordelt på tenestefunksjonar, premiefond, diverse fellesutgifter, interne fordelingspostar, tenester utanfor ordinært ansvarsområde og motpost avskrivningar.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
-19 247 985	-30 508 010	-30 508 010	-30 508 010	-30 508 010

Nye tiltak	2 019	2020	2021	2022
Avsetjing til lønsoppgjere 2019	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Auka legevaktgodtgjersle	435 000	435 000	435 000	435 000
Bruk av premiefond	-1 674 152	-1 674 152	-1 674 152	-1 674 152
Årets premieavvik	-16 937 417	-16 937 417	-16 937 417	-16 937 417
Amortisering premieavvik	5 377 370	5 377 370	5 377 370	5 377 370
Avsetjing - fordeling lærlingplassar	18 389	18 389	18 389	18 389
Bruk av avkastningsfond-seinare fordeling	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000

Budsjettmerknader:

- Avsetjing til lønsoppgjere ligg inne med 6,2 mill. inkl. sosiale utgifter. Budsjettet vert auka med kr. 1,8 mill. ut frå forventna lønsvekst i 2019.
- Frå 2016 skal leger som køyrer legevakt skal ha rett til innmelding i pensjonsordninga, noko som fører til ekstra kostnader.
- Frå 2019 er det gjort endringar på metode for budsjettering av pensjon. Pensjon har tidlegare vorte budsjettert netto på tenesteområda for etter det å gjere ei omfordeling i

slutten av året. Dette har vist seg å vere vanskeleg å forhalde seg til i samband med rapportering gjennom året. Frå 2019 er difor pensjonskostnaden i utgangspunktet splitta opp i premie, premieavvik, amortisering av premieavvik og bruk av premiefond og vert budsjettert etter prognose frå KLP og SPK.

- I avsetjing til seinare fordeling er det lagt inn ein prisauke på kr 18 389. Avsetjingane vert fordelt på tenesteeiningane som har lærlingar.
- I budsjettet for 2018 ligg det inne kr 150 000 til seinare fordeling finansiert med bruk av avkastingsfondet. Denne går ut frå 2019.

4.1.4 Kyrkjeleg fellesråd og andre trussamfunn

Område omfattar Sogndal og Leikanger kyrkjelege fellesråd sine oppgåver i Sogndal (drift av kyrkjer med kapell/bårehus og gravlundar, administrasjon og prestetenesta) samt kommunalt tilskot til andre trussamfunn.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
4 572 478	4 574 947	4 574 947	4 574 947	4 574 947

Nye tiltak	2 019	2020	2021	2022
Auka tilskot Kyrkjeleg fellesråd	118 738	118 738	118 738	118 738
Tilskot til orgelrestaurering, går ut	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Redusert tilskot til dekking av renter og avdrag	-63 588	-63 588	-63 588	-63 588
Tilskot til auka husleige	234 500	200 000		
Bruk av overskotsfond kultur	-234 500	-200 000		
Tilskot til stell av gravlund i Kaupanger	40 000	40 000	40 000	40 000
Auka tilskot andre trussamfunn	6 190	6 190	6 190	6 190

Budsjettmerknader:

- Budsjett for årleg driftstilskot til kyrkjeleg fellesråd er auka med deflator med kr 118 738.
- Tilskot til orgelrestaurering som ligg inne i budsjettet i 2018 går ut frå 2019.
- Kommunen har teke opp nytt lån på 1,5 mill. til restaurering av kyrkjeorgel i Stedje kyrkje. Rente og avdragskostnader eks. rentekompensasjon er kr 63 588. Samla sett er kyrkjeleg fellesråd i perioden 2015-2019 trekt for kr 171 588 i driftstilskotet for å dekke rente og avdragsutgifter på kommunen sine lån til investeringar i kyrkjene.
- Som følgje av brannen av Stedjetunet får fellesrådet i 2019 ein auke i husleigeutgiftene på kr 234 500 og i 2020 kr 200 000. Dette vert dekkja med bruk av overskotsfond kultur.
- Ny avtale med kommunen om drift og stell av Kaupanger gravlund kr 40 000 pr år.
- Tilskot til andre trussamfunn er auka med kommunal deflator.

4.2 Oppvekst

Overordna analyse av oppvekstsektoren

Oppvekstsektoren i Sogndal omfattar barnhage, skule, PPT, barnevern, helsestasjon, ungdomsavdeling, bibliotek og kultur.

For oppvekstsektoren er det særleg aldersgruppa 0-20 år som er dimensjonerande for teneste våre. Framskrivingar av folketala for denne gruppa, fordelt på aldersgruppene for barnehage, barneskule, ungdomsskule og vidaregåande skule syner følgjande:

År	2018	2020	2025	2030	2035	2040
0	105	102	121	125	125	130
1- 5	486	518	567	627	647	659
6 -12	659	649	706	785	873	917
13-15	289	297	286	318	342	385
16 -19	419	417	417	402	463	503
Sum 0-19	1 958	1 983	2 097	2 257	2 450	2 594

I 2018 er det kommen ny prognose frå SSB, den førre var frå 2016. SSB har justert opp prognosen for 2040. Det er ei auke i barn og unge under 20 år på 636 personar, noko som er ein vekst som er 75 meir enn førre prognose.

Konsekvensane for det einskilde område er omtala under kvart punkt. Vi vil få auka kapasitet innan barnehagedrifta ved utbygging av Fosshagen utdanningsbarnehage. Framover må vi også planlegge for fleire ungar i skule. Vi vil etter tala frå SSB få 258 fleire barn i barneskulen dei neste 20 åra.

Sogndal kommunestyre vedtok i 2017 ein felles oppvekstplan for oppvekstsektoren i Sogndal. I 2018 er det utarbeidd ein handlingsplan for oppfølginga av tiltaka i oppvekstplanen. Beter tverrfagleg innsats (BTI) er eit viktig tiltak i oppfølginga av planen. Vi har fått støtte av Helsedirektoratet til å implementere BTI-modellen. BTI er ein modell for samhandling for tenester til barn og unge. Arbeidet vil ha ein prosjektperiode på 5 år. Som ein del av oppstarten har det blitt gjennomført ein nullpunktsundersøking for å evaluere tverrfagleg samarbeid. Det er semje om at BTI-modellen skal gjerast gjeldande for heile Nye Sogndal, og alle tre kommunane har søkt om støtte til prosjektarbeid i 2019.

Politiske resultatmål

Politiske resultatmål for 2018 vil verte gjennomført.

Politiske resultatmål 2019	
Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsoppgåver	<ol style="list-style-type: none">1. Vi skal gjennomføre handlingsplan for oppvekstplan for Sogndal kommune i planperioden.2. Vi skal følgje opp nullpunktsundersøking for tverrfagleg samarbeid, og identifisere tiltak for vidare arbeid basert på denne.

4.2.1 Helsestasjon og jordmorteneste

Området omfattar helsestasjon, skulehelsetenesta og jordmortenesta.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter til førebyggjande helsestasjons- og skulehelsetenesta pr. innbyggjar 0-5 år	9 946	9 893	6 553	8 815
Netto driftsutgifter til førebyggjande helsestasjons- og skulehelsetenesta pr. innbyggjar 0-5 år	2 611	2 638	1 859	2 356
Del barn som har fullført helseundersøking innan utgangen av 1. skuletrinn	107	104	99	92
Årsverk i alt pr. 10 000 innbyggjar 0-5 år	210,4	202,4	231,7	165,9

Kostratala for 2017 viser at vi har hatt lågare utgifter til tenesta i 2017 samanlikna med 2016. Vi nyttar om lag 1 100 000 mindre enn kostragruppa innan helsestasjon og skulehelseteneste, noko som samsvarar med mindreforbruket i 2017. Vi har større tilgjenge i årsverk pr. innbyggjar i aldersgruppa 0-5 år enn kostra-gruppa. Forklaringa på større tilgjenge kan ligge i prosjektårsverk, som gjev større kapasitet. Tal brukarar aukar, og då vert også ressursane utfordra. Vi har auka kapasiteten gjennom bruk av prosjektmidlar, men viss desse tek slutt vil det vere behov for styrkingar av tenesta for å kunne ivareta behova i ei aukande befolkning.

Kvalitetsvurderingar

Resultatmål for 2018 vil verte gjennomført. I 2018 gjennomfører vi prosjekt med fokus på tidleg innsats og tidleg førebygging, satsing på skulehelsetenesta på ungdomsskulane, psykiatrisk sjukepleiar på helsestasjonen og styrking av våre førebyggjande program.

Politiske resultatmål 2019	
Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal tilby rettleiinga i dei trulege åra (DuÅ) til minst 4 foreldregrupper i 2019. 2. Alle barselkvinner skal få tilbod om heimebesøk av jordmor.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
6 811 953	7 193 057	7 193 057	7 193 057	7 193 057

Nye tiltak	2 019	2020	2021	2022
Reduksjon drift grunna bortfall vertskommunetilskot	-390 000	-390 000	-390 000	-390 000

Budsjettmerknader:

- Reduksjon i drift som følgje av at asylmottaket er nedlagt og at kommunen ikkje lenger mottok vertskommunetilskot.

4.2.2 Barnevern

Området omfattar Sogndal kommune sin del av vertskommunesamarbeidet innan barnevern.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter pr. innbyggjar 0-17 år, barnevernstenesta	5 302	5 224	4 993	9 434
Netto driftsutgifter per barn med tiltak	175 538	179 900	145 033	205 742 *
Del barn med barnevernstiltak i høve til innbyggjar 0-17 år	3,1	2,9	3,4	5 *
Barn med undersøking eller tiltak pr. årsverk	14,6	21,4	18,1	15,3 *

*Gjeld landet, tal for Kostra gruppe 8 ligg ikkje føre

Kostratala for 2017 syner at kommunen har hatt ei nedgang i utgiftene i 2017 samanlikna med kostra-gruppa, som har ein auke på om lag 1500 kr. pr. innbyggjar 0-17 år i same periode. Dette svarar til eit mindreforbruk på barnevernstenester samanlikna med kostra-gruppa på 7,7 mill.kr. Kostnad pr. tiltak har også gått ned, noko som mellom anna heng saman med sterkare fokus på økonomistyring og reduserte kostnadskrevjande tiltak. Det har vore ein auke i del av barna som får tiltak gjennom barnevernet. Dette heng saman med ei auke i tal tilmeldte saker.

Kvalitetsvurderingar

Vi vil nå dei tre resultatmåla (fristbrot, tiltaksplan og tilsynsbesøk) tilnærma fullt ut for 2018.

Politiske resultatmål for 2019	
Fokusområde	Resultatmål
Brukar	<ol style="list-style-type: none">1. Vi skal ikkje ha fristbrot i barnevernet.2. Alle barn i barnevernet som har tiltak skal ha tiltaksplan med jamleg evaluering.3. Alle barn i fosterheim skal få oppfylt minimumskrava for tilsynsbesøk.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
9 514 909	9 511 763	9 511 763	9 511 763	9 511 763

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Sogndal sin del av barnevernsteneste	72 081	72 081	72 081	72 081
Reduksjon drift pga bortfall av vertskommunetilskot	-228 000	-228 000	-228 000	-228 000

Budsjettmerknader:

- Sogndal sin del av barnevernstenesta vert auka med kr. 72 081.
- Reduksjon i drift kr 228 000 som følgje av nedlegging av asylmottak og bortfall av vertskommunetilskot

4.2.3 Barnehage

Området omfattar drift av kommunale barnehagar og tilskot til private barnehagar, særskilde tiltak til førskulebarn, samt drift og vedlikehald av kommunale barnehagar.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter pr. innbyggjar 1-5 år i kr.	125 820	131 151	134 743	141 304
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	90,3	92,6	92,0	91,3
Andel minoritetsspråklege barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år	55,6	65,5	63,5	76,4
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner pr. barn i kommunal barnehage	169 329	174 162	175 697	190 797
Andel tilsette med barnehagelærerutdanning	42,4	38	42,7	37,5
Brutto driftsutgifter til «styrka tilbod til førskulebarn» pr. barn som får ekstraressursar, alle barnehagar	102 700	77 453	68 757	84 162
Andel barn som får ekstra ressursar til «styrka tilbod til førskulebarn», i forhold til alle barn i barnehage	9,9	12,9	14,5	15,2

I 2017 var netto driftsutgifter pr. innbyggjar 1-5 år 6 500 under Kostragruppa, noko som svarar til eit mindreforbruk jamført kostra-gruppa på kr. 3,9 mill.kr. Dette til tross for stor auke i aktiviteten og auka grunnbemanning. Barnehagedekninga i kommunen ligg om lag på gjennomsnitt med kostragruppa, og alle som har rett på plass, har fått tilbod om plass.

For minoritetsspråklege barn i barnehage har delen auka frå 2015, men vi ligg framleis under kostragruppa. Barn som treng språkleg og kulturell integrering, og der begge foreldra er tospråklege/framandspråklege, har prioritet ved opptak. Dette året kom det flyktningar utanom barnehageopptaket som vi ikkje hadde ledige plassar til i barnehagane. Sidan arealkapasiteten i sentrumsbarnehagane er fullt ut utnytta, har det heller ikkje vore mogleg å utvide med plassar om det var aktuelt. Denne gruppa barn er høvesvis lita, og det gjev såleis stort utslag i statistikken.

Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner pr. barn i kommunal barnehage ligg framleis under kostragruppa, og der Sogndal kommune har hatt ein svak vekst på rundt 1500 kr frå 2016 til 2017, har kostragruppa hatt ein vekst på vel 10 000 kr på same variabelen.

Tilsette med barnehagelærerutdanning har gått noko opp, og ligg godt over kostragruppa.

Brutto driftsutgifter til «styrka tilbod til førskulebarn» har gått mykje ned sidan 2015, noko som held fram i 2017, og ligg under kostragruppa. Dette skuldast at fleire barn deler på tildelt ressurs.

I statsbudsjettet er det lagt til grunn at det skal innførast gratis gjernetid for 2-åringar i låginntektsfamiliar. Dette har før vore gjeldande for 3-5åringar. For å finansiere dette er det framlegg i statsbudsjettet om ei ekstraordinær takstauke frå 1.8.2019. Dette betyr at det er vert ei takstauke 1.1.2019, og ei ny takstauke frå 1.8.2019.

Det skjer elles mykje i barnehagesektoren, både nasjonalt og lokalt. Lokalt er vi særleg prega av arbeidet med å sikre tilstrekkeleg utbygging av barnehageplassar. Med ei utbygging ved Furuli barnehage og ny Fosshagen utdanningsbarnehage, skal vi vere betre rusta for barnehageåret 2019/2020. Ny styrar i Fosshagen utdanningsbarnehage må rekrutterast tidleg i 2019, slik at denne kan vere med på å planleggje den pedagogiske plattformen for den nye barnehagen, samt utvikle samarbeidet med Høgskulen på Vestlandet.

Det er innført om nasjonale føringar på grunnbemanning og pedagognorm i barnehage. Framlegg til grunnbemanning er 3 pr. avdeling, og samsvarar med den grunnbemanninga Sogndal kommune har etablert frå 1.8.2017. Frå 1.8.2018 vart det nye krav til pedagognorm, der det skal vere 1 pedagog pr. 7 småbarn og 1 pedagog pr. 14 store barn. Grunna stor oppbemanning knytt til pedagognorma nasjonalt, samt fleire nye avdelingar i Sogndal har vi ikkje heilt lukkast å rekruttere pedagogar til alle stillingane, og vi har nokre dispensasjonar. Målsetjinga er å rekruttere rett fagkompetanse i 2019.

I 2018 og 2019 vil Sogndal, saman med dei andre kommunane i regionen ta del i Utdanningsdirektoratet si satsing på inkluderande barnehage- og skulemiljø. Regionen har tilsett ein ressursperson i 40% innan barnehage og tilsvarande innan skule.

Fellesnemnda for nye Sogndal kommune har vedteke at vi frå nytt barnehage- og skuleår skal ha felles retningslinjer og rammer for barnehagane i ny kommune. Den nye barnehagesektoren har vi valt å omtale som Sogndalsbarnehagen 2020, for å skilje frå dagens Sogndalsbarnehage.

Kvalitetsvurderingar

Resultatmål for 2018 vil verte nådde. Manglande arealkapasitet i barnehagane gjer at det er vanskeleg å ta inn minoritetsspråklege barn som søker om barnehageplass utanom hovudopptaket.

Politiske resultatmål 2019	
<i>Fokusområde</i>	<i>Resultatmål</i>
Brukarar	1. Vi skal auke delen innvandrarbarn som går i barnehage minst til landsgjennomsnittet.
Utviklingsoppgåver	2. Vi skal etablere Sogndalsbarnehagen 2020 frå august 2019. 3. Vi skal bygge ut Fosshagen utdanningsbarnehage og nye avdelingar ved Furuli barnehage i 2019. 4. Vi skal arbeide med eit heilskapleg barnehagemiljø med vekt på vaksenrolla gjennom opplæring og arbeid med ny rammeplan og inkluderande barnehage- og skulemiljø samt å fremje digital kompetanse i barnehage.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
72 780 512	83 764 257	85 442 923	85 442 923	85 442 923

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Tilskot til private barnehagar	2 438 636	2 865 635	2 865 635	2 865 635
Diverse driftsutgifter barnehage	575 000	525 000	525 000	525 000
Sped.ped.tiltak - auke grunna fleire barn	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Inventar Kjørnes barnehage	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Inntektsgradert foreldrebetaling	100 000	100 000	100 000	100 000
Søskenmoderasjon private	150 000	150 000	150 000	150 000
Bortfall internsalsal	351 000	351 000	351 000	351 000
25 nye plassar	1 233 333	2 960 000	2 960 000	2 960 000
Inntekter foreldrebetaling og matpengar	-475 000	-1 270 000	-1 270 000	-1 270 000
Kostnadsauke pedagognorm	420 000	420 000	420 000	420 000
FDV kostnader nye barnehageplassar	708 000	1 078 000	1 078 000	1 078 000
Inventar ny avdeling Ylvisåker	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000

Budsjettkommentarar:

- Tilskot til private barnehagar vert rekna ut frå rekneskapen for dei kommunale barnehagane for 2017. Det vert lagt til kommunal deflator for 2018 og 2019.
- Auke i diverse driftsutgifter kr 575 000 som følgje av fleire born i barnahgane.
- Grunna fleire barn i barnehage må spes.ped.-budsjettet aukast med 1 mill. Det er ikkje vesentleg auke i bruk pr. barn, men fleire barn som er grunnlaget for auka.
- Løyving i 2018 kr 100 000 til inventar ny barnehageavdeling på Kjørnes går ut frå 2019.
- Fleire barn gir fleire søknader om redusert foreldrebetaling og budsjettet vert difor auka med kr 100 000. Tala er basert på faktiske tal for 2018.
- Det har vorte auke i kostnad til søskenmoderasjon. Budsjettet vert auka med kr 150 000. Tala er basert på faktiske tal for 2018.
- Tidlegare internsalsal til Sogn barnevern går ut av budsjettet.
- Barnetalet auka i frå komande barnehageår og det er lagd inn kostnadsramme for 25 nye plassar.
- Fleire barnahageplassar gjev auka inntekter foreldrebetaling og matpengar.
- Kostnadsauke pedagognorm er for å oppfylle ny pedagognorm frå 1.8.18. Kostnaden inneheld lønsskilnad mellom assistentar og pedagogar.
- Som følgje av barnehageutbygginga er det behov for å styrke FDV budsjettet med kr 708 000 i 2019 og kr 1 078 000 frå 2020.
- Løyving til inventar Ylvisåker barnehage i 2018 går ut.

4.2.4 Grunnskule og SFO

Området omfattar drift av grunnskulane i kommunen, SFO, opplæring av barn i asylmottak, skuleskyss, Sogndal kommune sin del av vertskommunesamarbeidet innan PPT som gjeld skule, samt drift og vedlikehald av skulebygg.

Analyse og utfordringar

Det er ikkje forventta nokon folketalsvekst blant barn i grunnskulealder fram til 2020, men frå 2025 får vi meir enn 100 fleire elevar i barneskulealder. Frå 2030 er det same gjeldande for ungdomskulen. Allereie i 2021 byrjar første kullet på Trudvang skule der det er behov for fire parallellar. 8. trinn ved Kvåle skule skuleåret 2018/2019 balanserer akkurat på storleiksgrensa for fire parallellar. Vi må difor no starte planlegging av skuleutbygging i sentrumskrinsen.

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskule-sektor pr. elev (inkl. lokale/skyss)	109 672	115 185	120 920	118 668
Netto driftsutg. til grunnskule, per innb. 6-15 år	86 776	89 254	94 796	84 717
Andel elevar i % som får spesialundervisning	11,2	10,3	10,4	7,8
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	21,4	21,1	26,7	18,2
Netto driftsutg. til SFO, per innb. 6 – 9 år	1 640	989	1326	2761
Gjennomsnittleg gruppestorleik 1-4 årstrinn	11,9	11,8	12,8	13,0
Gjennomsnittleg gruppestorleik 5-7 årstrinn	12,1	12,2	12,1	13,6
Gjennomsnittleg gruppestorleik 8-10 årstrinn	17,0	16,6	14,3	14,9
Grunnskulepoeng	42,5	43	43	41,4 *

**Gjeld landet, tal for Kostra-gruppe 8 ligg ikkje føre*

Kostratala for 2017 viser at Sogndal framleis ligg litt over kostragrappa i korrigerte driftsutgifter pr. elev. Hadde kommunen hatt same forbruket som kostragrappa i netto driftsutgiftert pr. innbyggjar 6 – 15 år ville forbruket vore 9,5 mill. kr. lågare.

Variablane knytt til spesialundervisning syner at vi i 2017 ikkje fekk ein reduksjon i del elevar med spesialundervisning, og vi har ei markant auke i del lærartimar spesialundervisning.

Netto driftsutgifter til SFO pr. innbyggjar 6-9 år har variert siste åra. Dette skuldast variasjon i tal brukarar og gjennom det foreldreinnbetaling. Dersom vi hadde hatt eit netto forbruk som var på linje med kostragrappa, ville vårt forbruk vore totalt 0,5 mill. kr. høgare.

Gruppestorleik har ikkje endra seg markant frå 2016 til 2017, men det har vore ei auke i gruppestorleik på småtrinn og ungdomstrinn, og ein liten reduksjon på mellomtrinnet. Vi har difor ikkje sett den reduksjonen på småtrinnet som følgje av nasjonal satsing på 1.-4.klasse. Alle midlane i ordninga er nytta til tilskot pr. elev til skular med 1.-4.klasse. Som oppfølging av den nasjonale satsinga på lærarnorm, er prognosen for Sogndal kommune at vi vil trenge eit ekstra årsverk ved Trudvang skule frå hausten 2019. Dei øvrige skulane er innanfor krava til lærarnorm.

I 2018 og 2019 vil Sogndal, saman med dei andre kommunane i regionen ta del i Utdanningsdirektoratet si satsing på inkluderande barnehage- og skulemiljø. Regionen har tilsett ein ressursperson i 40% innan barnehage og tilsvarande innan skule.

Sogndalsskulen scorar godt på dei fleste parameter, også grunnskulepoeng samanlikna med landssnittet, slik som det kjem fram i tabellen for kostratal. Det er likevel viktig å halde oppe eit kontinuerleg utviklingsarbeid i sektoren. Sogndalsskulen, til liks med resten av Sogn og Fjordane, har hatt jamt gode resultat på nasjonale prøvar. På nasjonale prøvar for lesing i 5.klasse, ser vi til dømes ein trend at resultatata vert svakare, spesielt for gutar. Dette ser vi i fylket under eitt, men også i Sogndal. Det vil difor vere naturleg å ha fokus på denne problemstillinga i vårt utviklingsarbeid. For Sogndalsskulen vil 2019 knytte seg til nasjonalt arbeid med fagfornyninga i læreplanverket, satsing på djupnelæring og arbeidet med ein inkluderande skulemiljø. Vi vidarefører også satsinga på klasseleiing.

Kvalitetsvurderingar

Elevundersøkinga og nasjonale prøvar vert gjennomført hausten 2018, og det føreligg ikkje resultat endå på desse resultatmåla. Gjennomføringstal for vidaregåande i løpet av fem år (ungdomsretten), syner data for siste kull (2013) at tala ligg over snittet for både fylket og landet.

Politiske resultatmål 2019	
Fokusområde	Resultatmål
Brukarar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi skal ha null-toleranse for mobbing i Sogndalsskulen og elevane sin trivsel skal vera over landssnittet 2. I Sogndalsskulen skal alle elevar på 8.trinnet vera over meistringsnivå 1 på nasjonale prøvar 3. Resultata ved nasjonale prøvar skal ligge over det gjennomsnittet kommunen har hatt dei to siste åra for 5., 8. og 9. trinnet. 4. Sogndalsskulen skal kvalifisera alle elevar til å gjennomføra det 13-årige skuleløpet
Utviklingsoppgåver	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi skal etablere Sogndalsskulen 2020 frå august 2019. 2. Vi skal vidareføra arbeidet med heilskapleg læringsmiljø med vekt på lærarrollen gjennom arbeidet med IKT-plan, klasseleiing og inkluderande barnehage- og skulemiljø.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
110 803 273	113 799 991	113 873 293	113 873 293	113 873 293

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Frikjøp av logoped under utdanning	-172 250	-344 500	-344 500	-344 500
Løn ny 50% stilling SFO Trudvang	285 000	285 000	285 000	285 000
Brukarbetaling SFO	-285 000	-285 000	-285 000	-285 000
Refusjon spes.ped. andre kommunar	125 000	125 000	125 000	125 000
Husleige for eigedomar i tenesteyting	550 000	550 000	550 000	550 000
Auke Sogndal sin del av budsjett PPT	134 601	134 601	134 601	134 601
Auke lærarstilling grunna lærarnorm	264 448	510 000	510 000	510 000
Endring spesped	-275 750	-275 750	-275 750	-275 750
Bortfall inntekt elevar frå asylmottaket	85 000	85 000	85 000	85 000

Budsjettmerknader:

- Midlar til frikjøp av logoped under utdanning vert teke ut frå komande skuleår sidan utdanninga då er fullført.

- Som følgje av auka tal bukarar vert det auka med 50% stilling som miljøterapeut ved Trudvang SFO. Brukarbetaling SFO vert auka tilsvarande.
- Refusjon spesped andre kommunar vert auka med kr 125 000 og gjeld auka kostnad på elevar utanfor kommunen.
- Ny leigeavtalen med Sognahallen AS gjev auka leigekostnader på kr 550 000.
- Budsjettet for Sogndal sin del av Sogn PPT og felles logopeditenesta vert auka med kr. 134 601.
- I statsbudsjett for 2018 vart innført ei lærarnorm frå skulestart 2018, som vert ytterlegare skjerpa frå skulestart 2019, noko som inneber at Trudvang skule må strykast med om lag eitt årsverk.
- Vi får ein reduksjon i talet elvar med minst 80% tildeling av ekstraressursar som samla gjev ein reduksjon i budsjettet med kr 275 750.
- Etter at asylmottaket på Kaupanger vart lagt ned har vi ikkje lenger inntekter frå elevplassar til bebuarar på asylmottaket.

4.2.5 Kultur

Området omfattar kulturaktivitetar og drift og vedlikehald av kommunale idrettsanlegg og kulturbygg.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbod til barn og unge pr. innbyggjar	168	197	131	149
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbod barn og unge pr. innbyggjar 6-18 år	1 038	1 225	840	865
Netto driftsutgifter for kultur pr. innbyggjar i kroner	1 317	1 414	1 371	1 988
Netto driftsutgifter til folkebibliotek pr. innbyggjar	395	439	459	259
Netto driftsutgifter til musikk- og kulturskular pr. innbyggjar	283	258	284	296

Kostratala for 2017 syner at vi no ligg litt under kostragruppa i netto driftsutgifter til aktivitetstilbod barn og unge, totalt kr. 145 000. Netto driftsutgifter til kultur ser vi er lågare enn kostragruppa, og det har det også vore over tid. Samla ligg vårt forbruk om lag 5 mill. kroner under kostragruppa.

Det området på kultur der vi ligg over kostragruppa er utgifter til folkebibliotek. Her ligg vi monaleg over kostragruppa. Noko av desse kostnadane kan forklarast med husleigekostnadar for biblioteket.

Netto driftsutgifter til kulturskulen er marginalt mindre enn kostragruppa.

Ungdomsavdelinga har gjennom prosjektmidlar frå Bufdir fått ei treårig prosjektstilling som oppfølgings- og losfunksjon for utsett ungdom. Målsetjinga er å, i samarbeid med skulane, auke skulenærveret til ungdom som ein er bekymra for.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål 2019	
Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsoppgåver	<ol style="list-style-type: none"> Vi skal saman med fylkeskommunen jobbe for å realisere ein fleirbrukshall og ein basishall ved Idrettshallen. Vi skal i 2019 bidra til utbygging av ny treningshall ved Sognahallen. Vi skal vidareutvikle Sogndal kulturhus som eit framtidretta kulturhus for regionen.
Brukarar	<ol style="list-style-type: none"> Vi skal tilby ferieaktivitetar for aldersgruppene i 5.-7. klasse og 8.-10.klasse.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
13 013 553	12 561 671	12 628 338	12 628 338	12 628 338

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Tilskot til bruk av idrettshallen	175 000	-125 000	-125 000	-125 000
Tilskot Fjellsporfestivalen	50 000	50 000	50 000	50 000
Redusert budsjett tilskot diverse	-550 000	-550 000	-550 000	-550 000
Kostnadsauke distriktmusikar	0	74 667	74 667	74 667
Reduserte netto utgifter kulturskulen	-10 620	-10 620	-10 620	-10 620
Internhusleige kulturhuset	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Redusert budsjett kulturmidlar	-67 000	-75 000	-75 000	-75 000
Bruk av overskotsfond kultur	-8 000			
Utgreiing fleirbrukshall	200 000			
Bruk av disposisjonsfond	-500 000			

Budsjettmerknader:

- I 2018 er det budsjettert med kr 125 000 tilskot til idrettsorganisasjonar til dekking av hall-leige i idrettshallen. Denne vert auka til kr 300 000 i 2019 og går ut av budsjettet frå 2020. Rådmann vil, på bakgrunn av ei kartlegging av idrettslaga i nye Sogndal kommune sine utgifter til hall-leige/driftskostnader og nivået på brukarbetaling, leggje fram sak for handsaming i formannskapet om korleis denne støtta skal tildelast.
- Årleg tilskot til fjellsporfestivalen kr. 275 000 vart i 2018 redusert med kr 50 000. Frå 2019 vert beløpet tilbakeført slik at tilskotet frå 2019 vert kr 275 000.
- Vi har over fleire år at mindreforbruk over kulturbudsjettet og budsjettet for 2019 vert endra i samsvar med faktisk utgiftsnivå.
- Utgifter til kulturskulen vert redusert med kr 10 620.
- Husleigeinntekter frå kulturskulen vert auka med kr. 10 000.
- I 2018 vart kulturbudsjettet som ei eingongsløyving auka med kr. 75 000. Kr 67 000 går ut av budsjettet i 2019 og heile beløpet vert teke ut frå 2020. Den ekstra løyvinga på kr 8 000 i 2019 vert finansiert med bruk av overskotsfond kultur.
- Det vert sett av kr. 200 000 til utgreiing fleirbrukshall/basishall.
- Utgreiing fleirbrukshall og tilskot til hall-leige på totalt kr 500 000 vert finansiert med bruk av overskotsfond kultur.

4.3 Helse, omsorg og velferd

Analyse og utfordringar

Venta folketalsutvikling for kommunen for aldersgruppa 20 – 90+ er:

År	2017	2020	2025	2030	2040
20 – 44	2 870	3 133	3 371	3 469	3 385
45 – 66	1 965	2 143	2 263	2 459	3 008
67 – 79	786	853	945	978	1 212
80 – 89	261	265	325	449	537
90 +	75	85	80	85	160
Sum + 67	1 122	1 203	1 350	1 512	1 909

Talet eldre vil ta til å auka dei næraste åra. Frå 2017 til 2025 vil eldre over 67 år auka med om lag 20 %, og veksten er i hovudsak lik i alle aldersgrupper. Unnataket er dei over 90 år, der veksten er noko mindre. Ser vi talet eldre over 80 år, og tek utgangspunkt i 2020 (frå 350), vil talet auka med 15 % frå 2020 til 2025 (til 405), med 52 % til 2030 (til 534) og med 99 % i 2040 (til 697). Vi vil altså få ei dobling av tal eldre over 80 år frå 2020 til 2040.

Samstundes vil det relative talet personar med demens òg doble seg frå 2015 til 2040. Vi kan ut frå dette venta at behovet for helse- og omsorgstenester vil auka kraftig i åra etter 2025.

Felles nøkkeltal Kostra pleie og omsorg

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter til pleie og omsorg i prosent av samla driftsutgifter	34,3	38,8	35,6	28,1
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr. innbyggjar i kroner	17 278	17 719	19 591	14 924
Andel årsverk i brukarretta tenester med fagutdanning	-	64	66,2	76

Tabellen syner at den andelen av kommunebudsjettet som går til pleie- og omsorg går noko ned frå 38,8 % i 2016 til 35,6 % i 2017. Samstundes, og som tidlegare, brukar kommunen mykje meir til pleie- og omsorg enn kostragruppe 8. Forskjellen i 2017 mellom kommunen og gruppe 8 utgjer kr. 28,4 mill. når vi ser på netto driftsutgifter til pleie- og omsorg. Deler av forklaringa for denne meirbruken er at vi har fleire eldre og større utgifter til ressurskrevjande brukarar enn kommunegruppe 8. I 2018 er det gjennomført fleire tiltak for å redusere meirforbruket.

For 2019 er det viktig å vidareføre arbeidet med kvardagsrehabilitering og nytte potensialet som ligg i den nye strategien kring velferdsteknolog. Den nye statlege satsinga «Leve heile livet» vil òg få fokus. Samling og samordning av tenestene i Sogndal helse- og omsorgssenter vert viktig. Samstundes skal vi sikre lik og rett utmåling av helse- og tenester gjennom det nye tildelingskontoret.

Kvalitetsvurderingar

Politisk resultatmål for 2018 er nådd. KAD tilbodet vert no òg gjeve til pasientar med rus og psykiatrilaterte lidningar. Det er fokus på førebygging i tenestene og rask sakshandsaming og iversetting av tiltak.

Politiske resultatmål for 2019

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal betre samhandlinga og oppnå vinstrealisering med å samle alle helse- og omsorgstenester i Sogndal helse- og omsorgssenter.
	2. Sakshandsamingstida skal ikkje overstige 14 dagar, og iverksettingstida skal ikkje overstige 12 dagar.

4.3.1 Førebyggjande helsearbeid, diagnose og behandling

Området omfattar miljøretta helsevern, Sogn frisklivssentral, legetenesta, legevakt, fysioterapi, ergoterapi og formidling av hjelpemiddel.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggjarar	10,2	10,3	10,3	8,5
Årsverk av fysioterapeutar pr. 10 000 innb.	7,3	7,2	6,8	7

Årsverka for legar er stabile og ligg over kostragruppa med 0,8 årsverk pr. 10 000 innbyggjarar. Fysioterapeut årsverk gjekk mellombels noko ned, men er på nivå med kostragruppe 8.

I 2019 kjem den nasjonale legevaktspiloten i gang, truleg frå 2. halvår. Dette vil bety ei samla fylkesvis kvalitetsutvikling og enklare å bemanne vår legevakt(nivå 2), då legar utan vaktkompetanse vil kunna samarbeide med lege på vakt i Førde(nivå 1).

Kvalitetsvurderingar

Det har ikkje vore statlege tilsyn på området. Kvardagsrehabilitering er etablert og implementert som metode for oppfølging av personar med begynnande funksjonssvikt. Det er laga strategi for bruk av velferdsteknologi. Det er under arbeid ny plan for rehabilitering og habilitering.

Politiske resultatmål for 2019

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal gjennomføre strategien for bruk av velferdsteknologi.
Organisasjon	2. Vi skal delta i den nasjonale legevaktspiloten.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
12 749 690	13 207 395	12 907 395	12 907 395	12 907 395

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Sogndal sin del av frisklivssentralen	102 116	102 116	102 116	102 116
Sogndal sin del av Interkom. miljøretta helsevern	13 440	13 440	13 440	13 440
Ergoterapi kjøp av tenester	0	-300 000	-300 000	-300 000
Eigenbetaling - fysioterapi	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Refusjon frå Helfo	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
10% stilling som assisterande kommuneoverlege	102 756	102 756	102 756	102 756
Reduksjon i drifta nedlegging av mottaket	-201 000	-201 000	-201 000	-201 000

Kommentarar:

- Budsjet for Sogndal sin del av frisklivscentralen vert auka med kr 102 116.
- Budsjet for Sogndal sin del av Interkommunalt miljøretta helsevern vert auka med kr 13 440.
- Kjøp av tenester til ergoterapi vert avslutta frå 1. januar 2020.
- Justering av eigenbetaling til fysioterapitenesta kr 70 000 i samsvar med reelle inntekter.
- Auke i fastlønstilskot og auke i refusjon frå Helfo kr 85 000.
- Det er lagd inn auka ressursar til 10% assisterande kommuneoverlege.
- Reduksjon i drifta som følgje av nedlegging av asylmottaket og bortfall av vertskommunetilskot.

4.3.2 Aktivisering, støttetjenester og rusarbeid

Området omfattar aktivisering og servicetjenester overfor eldre og personer med nedsett funksjonsevne, tilbod til personar med rusproblem og arbeidsretta tiltak i kommunal regi.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter til aktivisering pr. innbyggjar over 18 år	1 154	1 218	1 641	1 161
Netto driftsutgifter til tilbod til personar med rusproblem pr. innbyggjar 18-66 år	380	222	326	345

Vi har ein auke i netto driftsutgifter til aktivisering og vi ligg kr. 2,9 mill. over kostragruppa. Auke frå 2016 til 2017 skuldast ei anna fordeling i rekneskapen mellom heimetjenester og aktivisering. Vi har fleire brukarar som er tildelt støtte-/eller treningskontakt enn gjennomsnittet i gruppe 8. Slike tiltak har mål om å redusere sosial isolasjon, aktiv trening og hjelp med ein del praktisk bistand. Dette er førebyggjande slik at brukarane ikkje tek steg opp i «omsorgstrappa». For ein del tenestemottakarar er dette tilbodet avlastande for familie- og næraste nettverk.

Driftsutgifter til personar med rus er noko mindre enn kostragruppa.

Det skal innførast betalingsplikt for utskrivingsklare pasientar i psykisk helsevern frå 2019. I stasbudsjetten er det føreslege å flytte 185 mill. kroner frå regionale helseføretak til kommuneramma. Opptrappingsplan for rusfeltet inneber eit større ansvar for kommunane, der 281 mill. kroner vert brukt til opptrappingsplan for rusfeltet, der 200 mill. kroner går til styrking av dei frie inntekter.

Kvalitetsvurderingar

Prosjekt Individuell jobbstøtte er eit nytt prosjekt der personar med rus og psykiske vanskar lettare skal koma i arbeid. Prosjektet er eit samarbeid mellom kommunane, NAV fylke og Indre Sogn Psykiatrisenter. Psykisk helsearbeid har utfordringar i å skaffe husvære for brukargruppa si, både kommunale bustader, samt bufellesskap / omsorgsbustader. Nokre av

dei som er tilknytt desse tenestene, står tidvis utan bustad og fleire har store utfordringar med å ha eit stabilt buforhold.

Politiske resultatmål for 2019

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal gje personar med utviklingshemming og personer med rusproblem eller psykiske lidingar eit utvida aktivitetstilbod gjennom Sogndal Ressurscenter og i samarbeid med frivilligsentralen og Husbanken.
	2. Vi skal delta med minst 10 personer i prosjektet individuell jobbstøtte Sogn (ISP).

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
10 793 520	10 334 958	10 527 478	10 527 478	10 527 478

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Husleige ressurscenteret, Skarpteigvegen	-340 000	-340 000	-340 000	-340 000
Husleige ressurscenteret, Sentrumsbygg	80 000	80 000	80 000	80 000
FDV-utgifter Nestangen	-373 220	-373 220	-373 220	-373 220

Merknader:

- Skarpteigvegen er kjøpt av kommunen. Utgifter til husleige, kr 340 000, fell difor vekk.
- Det er lagd inn husleige til nye lokale for ressurscenteret i Sentrumsbygg, kr 80 000.
- Utgifter til drift av Sogndal ressurscenter i lokale på Nestangen var lagt inn i budsjettet for 2018 med eit årleg beløp på kr 373 220. Sidan det ikkje vart kjøp, vert desse midlane teke ut av budsjettet.

4.3.3 Pleie og omsorg – heimetenester

Området omfattar praktisk bistand og opplæring, brukarstyrt personleg assistent, avlasting utanfor institusjon, omsorgsløn og helsetenester i heimen.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Mottakarar av heimetenester pr. 1 000 innbyggjar 0-66 år.	18	17	18	24
Mottakarar av heimetenester pr. 1 000 innbyggjar 67-79år.	88	81	82	64
Mottakarar av heimetenester pr. 1 000 innbyggjar 80 år +.	492	482	456	328
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottakar	285 859	304 271	289 685	255 905

Dei 3 første radene syner talet tenestemottakarar pr. 1 000 innbyggjarar i ulike aldersgrupper samanlikna med kostragruppe 8. Vi har færre tenestemottakarar under 66 år, i aldersgruppa 67-79 år ligg vi 18 over pr. 1 000, og i aldersgruppa over 80 år ligg vi 128 over pr. 1 000 innbyggjar. Når vi samstundes ligg under i institusjonsdekking, dokumenterer dette at vi gir heimebaserte tenester til monaleg fleire enn kostragruppe 8.

Utgifter pr. mottakar ligg også monaleg over kostragruppe 8. I 2016 låg driftsutgiftene kr 104 000 over, i 2017 er meirbruken redusert til 34 000. Noko av forklaringa til meirbruken er at butilbod til personar med demens vert gitt som omsorgsbustader med heildøgn omsorg, og tenesta ligg slik under dei heimebaserte tenestene. Brukarane av omsorgsbustadane har høg alder og stort pleiebehov. Pårørande- /nettverks-ressursen er mindre i desse bu-formene enn i eigen bustad, som i sin tur aukar den kommunale innsatsen.

Samhandlingsreforma har ført til kortare liggetid og auka poliklinisk aktivitet i spesialisthelsetenestene, noko som gjev auka oppfølging i kommunane. Mange av desse behandlingane er ressurskrevjande.

Innanfor tenesta for utviklingshemma vil fleire ha behov og ynskje om eigen bustad.

Kvalitetsvurderingar

Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn med korleis verksemda etterlever krav i arbeidsmiljølova for å førebyggje arbeidsrelatert sjukdom og skade. Tenesta fekk tre pålegg etter tilsynet; eitt knytt til vald, trugslar om vald og uheldige psykiske belastningar, eitt knytt til åleinearbeid og eitt knytt til kompetanse hjå arbeidstakarar som er sett til å leie andre. Pålegga er svart ut, men Arbeidstilsynet har ikkje gitt endeleg tilbakemelding om pålegga er lukka.

Arbeidet med plan for personar med demens skal slutførast i 2019, medan strategien for velferdsteknologi vil avsluttast i 2018. Branntryggleiken i omsorgsbustadane er gjennomgått i 2018, m.a. med nye rutinar.

Politiske resultatmål for 2018

	Resultatmål
Brukar	Vi skal følgje opp den nasjonale satsingane «Leve heile livet» og «Demensplan 2020», her under kvalitetssikre dagtilbodet for personar med demens.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
96 598 979	107 533 082	107 565 602	107 565 602	107 565 602

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Ressurskrevjande brukarar	2 235 000	2 235 000	2 235 000	2 235 000
Kjøp av tenester hjå private	-53 000	-213 000	-213 000	-213 000
Lønsutgifter psykolog	150 000	150 000	150 000	150 000
Bruk av fond	-385 040			
Nytt tiltak – assistent	1 351 800	1 351 800	1 351 800	1 351 800
Kjøp av tenester hjå private - tiltak	948 000	948 000	948 000	948 000
Styrka budsjett hemebaserte tenester	1 150 000	1 150 000	1 150 000	1 150 000

Merknader:

- Frå 2019 vert samla statstilskot til ressurskrevjande tenester redusert. Dette som følgje av færre brukarar i ordninga grunna auka alder.
- Det vart i 2018 med verknad frå 2019 lagt inn innsparing knytt til transport mv som følgje av ny lokalisering for Sogndal ressurscenter. Då senteret framleis skal vera på Kaupanger, må innsparinga tilbakestillast.
- Kommunal psykologteneste er lovpålagt frå 2020. Helsedirektoratet yter tilskot. Budsjettet vert auka med heilårsverknad frå 2019. Løyvd tilskot kr 385 040 for 2018 vart avsett til fond, og vert no nytta til finansiering av stillinga i 2019.
- Det er auka oppgåver og fleire funksjonshemma brukarar som krev nye 2,58 årsverk i Sone Sogndal. Budsjettet vert auka med kr 1 351 800.
- Auke omfang i tiltak frå 1.mai 2018 gjev årleg kostnadsauke med kr. 948 000.
- Det er behov for ei generell styrking av budsjettet for heimebaserte tenester med kr 1 150 000.

4.3.4 Pleie og omsorg – institusjon

Området omfattar helse- og omsorgstenester i institusjon og akutthjelp.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2016
Plassar i inst. i % av mottakarar av pleie og omsorgstenester	10,7	10,8	10,8	17,2*
Utgifter pr. opphaldsdøgn i institusjon	2 848	3 131	3 869	3 905

*Gjeld landet

Sogndal kommune har mål om at alle skal bu lengst mogleg i eigen bustad.

Tenesteproduksjonen i institusjon skal gje tilbod om behandling, rehabilitering og avlasting til brukarar med omfattande hjelpebehov og der det vert gitt omfattande hjelp. Denne innrettinga forklarar at talet institusjonsplassar ligg lågt samanlikna med landet.

Kortare liggetid og auka poliklinisk aktivitet i spesialisttenesta fører til fleire pasientar til kommunehelsetenestene, både i institusjon- og heimebaserte tenester. I institusjon har vi fokus på sirkulasjon i institusjonsplassane slik at desse vert nytta mest mogeleg til rehabilitering og etterbehandling etter utskriving. Samstundes fører denne låge dekningsgrad av institusjonsplassar at pleietyngda i omsorgsbustadane er høg og stigande.

Bruken av «akutthjelp – døgnopphald i kommunen», KAD, er aukande. Ny brukargruppe, rus og psykiatri, er tekne inn i ordninga og innskriving er utvida til også å gjelde brukarar frå Vik kommune. Bruken av KAD-plassar har så langt i 2018 ein dekkingsprosent på 52%. Frå 2019 skal vi også levere KAD-tenester til Leikanger kommune.

Kvalitetsvurderingar

Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn med korleis verksemda etterlever krav i arbeidsmiljølova for å førebyggje arbeidsrelatert sjukdom og skade. Tenesta fekk to pålegg etter tilsynet; eitt knytt til vald, trugslar om vald og uheldige psykiske belastningar, og eitt knytt til kompetanse hjå arbeidstakarar som er sett til å leie andre. Pålegga er svart ut og Arbeidstilsynet har lukka avvika.

Politiske resultatmål

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	<ol style="list-style-type: none">Vi skal ta imot alle utskrivingsklare pasientar innan fristen for fakturerbare liggedøgn.Gjennomsnittleg liggetid pr. innlegging i sjukeheim skal ikkje overstige 80 døger.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
48 631 021	53 743 600	54 043 600	54 043 600	54 043 600

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Styrka budsjett institusjonsbaserte tenester	1 450 000	1 450 000	1 450 000	1 450 000
Legevaktgodtgjersle - KAD	261 000	261 000	261 000	261 000
Refusjon frå Leikanger KAD senger	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000
Leigeinntekter SHOS	-381 600	-381 600	-381 600	-381 600
Auka budsjett reinhald SHOS	900 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000

Budsjettmerknader:

- Det er behov for ei generell styrking av budsjettet for institusjonsbaserte tenester med kr 1 450 000.
- Gjeld justering av legevaktgodtgjersle for KAD-plassane - dette p.g.a. endring i satsar og manglande justering av budsjettet dei siste åra.
- Refusjon frå Leikanger kommune for kjøp av KAD-senger med kr 800 000.
- Det vert budsjettert med kr 381 600 i auka husleigeinntekter på SHOS frå m.a. privatpraktiserande fysioterapeutar.
- Det er behov for ei generell styrking av budsjettet til reinhald på SHOS med kr 900 000.

4.3.5 Kvalifisering, integrering og arbeid

Området omfattar opplæring i norsk og samfunnskunnskap for vaksne innvandrarar, opplæring i grunnleggjande dugleikar for vaksne i institusjon, NAV administrasjon, økonomisk sosialhjelp, gjeldsretteiing, flyktingtenesta, sosialt førebyggjande arbeid (skjenkekontroll, førebyggjande rusmiddelarbeid, krisesenter), introduksjonsordninga, kvalifiseringsprogrammet, bistand til etablering av eigen bustad.

NAV, norskopplæringa og flyktingtenesta er samla i Kvalifisering, Integrering og Arbeid (KIA). Alle tenestene er lokalisert i kulturhuset.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter til sosialtenesta pr. innbyggjar	1 371	1 252	1 550	2 139
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. innbyggjar 20-66 år	2 223	1 066	1 188	1 677
Del sosialhjelpsmottakar i forhold til innbyggjar i alderen 20-66 år	3,4	3,3	3,1	4,3*
Brutto driftsutgifter pr. sosialhjelpsmottakar	86 530	75 398	99 837	112 196

*Kostra tal for landet utanfor Oslo, tal for gruppe 8 ligg ikkje føre.

Utgifter til sosialhjelp er samansett. Samanlikna med budsjett brukar NAV vesentleg meir enn budsjetttramma. Når vi samanliknar utgiftene til sosialtenesta med kostragruppe 8, ligg vi under på alle variablar i tabellen over. Netto driftsutgifter til sosialtenesta ligg 3,6 mill. under og netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. innbyggjar i aldersgruppa 20-66 år er kr 3,3

mill. mindre. Andelen mottakarar av sosialhjelp i same aldersgruppe ligg 27 % under landet. Driftsutgiftene pr. mottakar ligg 11% under gruppe 8.

Kvalitetsvurderingar

Introduksjonsprogrammet skal kvalifisere flyktingar for deltaking i yrkeslivet eller vidare skulegang. Programmet varer i 2 år. Ved særskilte behov kan programmet utvidast med eit tredje. Den viktigaste utfordringa i programmet er at vi kjem for seint i gang med kvalifisering og tiltaka er ikkje gode nok for dei mest sårbare deltakarane. Mange krev meir tid til å lære, og eit meir differensiert undervisning/opplæringstilbod med tettare oppfølging.

Norskopplæringa legg vekt på god og tilpassa norskopplæring. Vi har særleg mange spor 1-deltakarar, mange av desse kan ikkje lese og skrive godt på eige morsmål. For å møte utfordringa ønskjer vi å tilby to dagar med praktisk retta norskopplæring, i tillegg til dei tre dagane med "ordinært" undervisningstilbod. Deltakarane med eit litt høgare språknivå skal ut i praksis, både arbeidsførebuande og for å lære språket betre. Tal deltakarar i norskopplæringa er redusert, noko som også gjev reduserte løyvingar frå staten. Kostnadsrammene i 2019 for norskundervisninga vert difor redusert med om lag 1,5 mill. kroner som følgje av reduserte tilskot frå staten.

Flyktingtenesta, som koordinator for individuell plan og tiltak i Intro, har behov for å nytte tospråklege assistentar i større omfang enn i dag. Dette bidreg til at vi forstår kvarandre betre, og misforståingar/tolkingar vert færre. Den tospråklege assistenten er og ein kunnskapsbærer av kultur og med kjennskap til religion. Overføring av kulturkompetanse og tilpassing av eiga religion/tru er svært viktig i kvalifiseringa mot deltaking i yrkeslivet.

NAV arbeider dagleg for å sikra at alle under 30 år som ikkje er i arbeid eller utdanning, får tilbod om meiningsfull aktivitet. Likevel har vi aukande tal mottakarar av sosialhjelp og nokre vert langtidsmottakarar av stønad. Tala på stønadsmottakarar varierer, og det er så langt i 2018 omlag 40 personar under 30 år som har teke imot sosialhjelp. Fjerdeparten av desse er under 25 år. Ein anna fjerdepart var utan aktivitet. Av dei utan aktivitet, er om lag halvparten langtidsmottakarar. Ein heilt klar majoritet av dei som tek imot økonomisk stønad er brukarar som har gjennomført introduksjonsprogrammet. Mange har vanskar med å koma inn på arbeidsmarknaden. Hovudårsaka til dette er ikkje godt nok språk - og/eller kompetansenivå.

For å møte dette vert det sett i gang 2 tiltak:

- Opprette ungdomsteam som skal arbeide med brukarar som er under 30 år. Teamet vil etablere seg i eigne lokale og arbeide med målsetting om arbeid og aktivitet for den einskilde brukar.
- Det skal vera eit særskilt fokus på ulike arbeidsretta tiltak for å kvalifisere flyktingar for å unngå at dei blir gåande på økonomisk stønad. Aktuelle tiltak er m.a. reinhaldskurs, helsefag-arbeidarutdanning, transportkurs m.v.

Politiske resultatmål for 2019

Fokusområde	Resultatmål
Brukarar	1. Alle flykningar skal vere i arbeidsrelatert aktivitet innan utgangen av introduksjonsprogrammet.
	2. Vi skal tilby norskopplæring til deltakarar med rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnsfag seinast 3 månader etter at vi har motteke søknad eller krav om opplæring.
	3. Eksamensresultata for elevane i norskopplæringa skal ligge minst på landsnittet.
	4. Gjennomsnittleg butid i kommunale bustader for flykningar skal ikkje overstige 3 år(flytta bak) flytta til 265.
	5. Vi skal sikre at alle under 30 år er i arbeid, utdanning eller aktivitet.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
7 386 338	8 903 969	8 903 969	8 103 969	8 903 969

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Internhusleige kulturhuset, flykningetenesta	-2 989	-2 989	-2 989	-2 989
Krisesenteret Sogn og Fjordane - auke	30 000	30 000	30 000	30 000
Tilskot løn-miljøvaktmeister	564 000	564 000	564 000	564 000
50% st. prosjekt Kvinner i kvalifisering	-325 709	-325 709	-325 709	-325 709
Saksbehandlarstilling NAV	576 981			
Refusjon frå Leikanger 30% stilling	-173 000			
Redusert budsjett kvalifiseringsstønad	-403 981			
Sosialhjelp	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Bruk av flyktingfond	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000

Budsjettmerknader:

- Internhusleige flykningetenesta vert auka med kr 2 989.
- Tilskot til krisesenteret vert auka med kr 30 000 i samsvar med generell prisstigning.
- Løn til miljøvaktmeister har til og med 2018 vorte dekkja med tilskot. Det vil ikkje bli gitt tilskot for fleire år og stillinga vert trekt inn.
- Prosjektet Kvinner i kvalifisering er avslutta, og 50% stilling som prosjektmedarbeidar går difor ut.
- Sakshandsamarstilling vert dekkja med 70% av Sogndal og 30% av Leikanger. Sogndal sin del vert i 2019 finansiert med omdisponering av midlar frå kvalifiseringsstønad.
- Sosialhjelpbudsjettet vert styrka med 3 mill., finansiert av flyktingfondet. Midlane kan nyttast til kvalifisering for yrkeslivet.

4.4 Tekniske tenester

Folketalsutvikling for Sogndal kommune

År	2018	2020	2025	2030	2035	2040
Totalt	8 023	8 424	8 993	9 564	10 083	10 551

Auka folketal vil gje trong for auka omfang av dei tekniske tenestene, enten dette er tenester knytt til sakshandsaming (plan- og byggesak, oppmåling m.v.) eller det er utbygging av dei tekniske anlegga (veg, vatn og avlaup, parkar og friområde m.v.).

4.4.1 Plan- og byggesakshandsaming

Området omfattar plan- og byggesakshandsaming, eigarseksjonering, bustadbygging og fysiske bumiljøtiltak.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging pr. innbyggjar	881	673	866	618
Tal område- og detaljregulerings-planar vedtatt av kommunen siste år	6	5	8	6

Kostratala for 2017 syner at vi har høgare driftsutgifter per innbyggjar enn Kostragrappa. Samla nyttar vi om lag 2,0 mill. meir på fysisk planlegging enn Kostragrappa. Noko av forklaringa er at kommunen nyttar eigne ressursar til utvikling av eigne planverk, i staden for å nytte konsulentar. Utgifter knytt til konsulenttenester er ikkje del av KOSTRA-rapporteringa. Vi har vedteke fleire reguleringsplanar enn dei føregåande åra og ligg over kostragrappa i tal planar.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2018 er i det vesentleg nådd. Det er ikkje gjennomført brukargranskningar i 2018 eller statlege tilsyn. Det er ikkje registret avvik i vår internkontroll.

Politiske resultatmål plan og byggesakshandsaming

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	<ol style="list-style-type: none">Vi skal bruke naudsynte verkemiddel som føringar på reguleringsplanar, tilgang på utbyggingsareal og utbyggingsplanar, for å få nok bustader og næringsareal i alle deler av kommunen.Vi skal halde alle fristane etter plan- og bygningslova.Vi skal revidere arealdelen av kommuneplanen.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
1 947 917	2 123 091	2 123 091	2 923 091	2 123 091

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Kjøp av tenester SBR-byggjetilsyn	13 807	13 807	13 807	13 807
Arkeologiske utgravingar kyrkjegard	100 000			
Bruk av overskotsfond Plan og næring	-100 000			

Budsjettmerknader:

- Kjøp av tenester til byggjetilsyn frå Sogn brann og redning vert auka med 13 807 i samsvar med budsjettvedtak i Sogn brann og redning.
- Sogndal og Leikanger kyrkjelege fellesråd har søkt Sogndal kommune om å få dekkja kostnadane med ei arkeologisk registrering knytt til utviding av Stedje kyrkjegard. Tiltaket vert finansiert med bruk av overskotsfond Plan og næring

4.4.2 Kart og oppmåling

Området omfattar etablering og drift av kommunen sitt kartgrunnlag, føring av matrikkel, oppmåling og adresseforvaltning.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling pr. innbyggjar	119	78	24	83

Kostratala for 2017 syner at vi samla netto nyttar om lag 0,8 mill. mindre på denne teneste enn kostragruppe 8.

Kvalitetsvurderingar

Det politisk resultatmål for 2018 er nådd. Internkontrollen har ikkje avdekkja tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenesta. Det er ikkje gjennomført statlege tilsyn med denne tenesta.

Politiske resultatmål kart og oppmåling

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal halde fristane i oppmålingslova.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
804 196	615 877	615 877	615 877	615 877

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Ny kartlegging	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000

Budsjettmerknader:

- Budsjettert beløp ny kartlegging går ut av budsjettet frå 2019.

4.4.3 Brann og redning

Området omfattar førebygging og beredskap mot brann og andre ulukker som brannvesen, feiing og oljevernberedskap. Sogndal kommune er medeigar og kjøper desse tenestene i det interkommunale selskapet Sogn brann og redning IKT.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter beredskap mot brann og andre ulukker pr. innbyggjar (f 339)	797	816	848	744
Netto driftsutgifter førebygging mot brann og andre ulukker pr. innbyggjar (f 338)	-	118	130	-5

Kostratala for 2017 syner at vi nyttar samla om lag 1,9 mill. kr. meir på brannvern enn kostragruppa. Den høge kostnaden er knytt til krav om vekevakt og overbefalsvakt, ei vaktordning i Fjærland som går ut over krava og høge kostnader ved gjennomføring av kompetansekrav for deltidsbrannvesen.

Budsjetttramme

2018	2019	2020	2021	2022
8 242 677	9 039 331	9 039 331	9 039 331	9 039 331

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Kjøp av tenester SBR	950 654	950 654	950 654	950 654
Auka feieavgift, justering av satsar	-104 000	-104 000	-104 000	-104 000

Budsjettmerknader:

- Kjøp av tenester frå Sogn brann og redning til beredskap og førebygging av brann aukar med kr. 950 654 og inntekter feieavgift vert auka med kr 104 000 i samsvar med budsjettvedtak i Sogn brann og redning.

4.4.4 Næringsverksemd

Området omfattar inntekter og utgifter som er knytt til kommunal næringsverksemd, tilrettelegging og bistand for næringslivet, landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling.

Analyse og utfordringar

Sogn Næring er eigd med 50% frå kommunen og 50% frå private verksemdar. Organisering av næringsarbeidet og eigarskap til Sogn Næring må vurderast som del av kommunereforma.

Offentleg, statlege arbeidsplassar sysselset mange innbyggjarar i kommunen og i nabokommunar. Strukturendringar for desse verksemdene kan både gje grunnlag for fleire og færre arbeidsplassar i Sogn. Vi må halde fram samarbeidet med nabokommunar for å sikre eksisterande og leggje til rette for nye statlege arbeidsplassar.

Vi deltek og leiar eigargruppa for Campus Sogndal. Å sikre eit nært og godt samarbeid mellom partane på campusen blir særleg viktig etter oppretting av Høgskulen på Vestlandet. Eigargruppa må sikre gjennomføring av tiltaka i campus-planen, slik at campus Sogndal framleis står fram som ein motor for utviklinga i regionene, i fylket og nasjonalt.

Vitensenteret i Sogn og Fjordane har søkt kommunen om støtte til innhaldsutvikling på kr 3 mill. I tillegg er det lagd til grunn ei årleg driftsstøtte/kjøp av tenester frå kommunane og fylkeskommunen på til saman 3 mill. kroner. Kommunen er oppteken av å sikre finansiering av innhaldsutviklinga og drifta ved vitensenteret. Skal vi lukkast med det må alle kommunane i Sogn binde seg til å kjøpe tenester ved senteret eller yte eit årleg driftstilskot. Vertskommunen, nye Sogndal kommune, må ta eit særleg ansvar for dette. Sogndal kommune vil fremja sak i Sogn regionråd og i nye Sogndal kommune i 2019 med sikte på medfinansiering av innhaldsutviklinga og framtidig driftsøkonomi ved senteret frå kommunane i Sogn.

Kvalitetsvurderingar

Politisk resultatmål for 2018 er nådd. Det er ikkje gjennomført brukargranskingar eller tilsyn i 2015, og internkontrollen har ikkje avdekkja tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenestene.

Politiske resultatmål næringsutvikling

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsprosjekt	<ol style="list-style-type: none">1. Vi skal satse på Hodlekve-området og leggje til rette for auka overnattingskapasitet og vidareutvikling av idretten og friluftslivet sin bruk av området.2. Vi skal i samarbeid med næringslivet vidareutvikle næringsarbeidet i kommunen:<ul style="list-style-type: none">– ved å vedta ein ny områdereguleringsplan for campus Sogndal slik at dette området framleis står fram som eit sterkt nasjonalt innovasjonsmiljø– ved å bidra til etablering og drift av eit vitensenter på Kaupanger– ved å lage ein strategi for utvikling av næringsområde på Kaupanger som del av arealdelen av kommuneplan og ny områdereguleringsplan– ved å byggje ut hangar for nattstasjonert fly på Sogndal lufthamn – Haukåsen.3. Vi skal arbeide for etablering av prosjektet Marheim i Mundal.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
704 467	-238 311	-280 311	-280 311	-280 311

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Tilskot til Hangar på Sogndal lufthavn	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Tilskot til Luster turlag - Tungestølen	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sal av reinhaldstenester Rones bh	-210 000	-210 000	-210 000	-210 000
Tilskot til Sogndal skisenter	1 500 000			
Bruk av konsesjonsavgiftsfondet	-1 500 000			
Tilskot Sogn Avis	42 000			
Bruk av overskotsfond kultur	-42 000			

Budsjettmerknader:

- Tilskot til hangar Sogndal lufthamn og Luster turlag som ligg inne i budsjettet for 2018 går ut.
- Sal av reinhaldstenester til Rones barnehage vert budsjettert i samsvar med faktiske inntekter med kr. 210 000.
- Det vert gitt eit tilskot til Sogndal Skisenter Eigedom AS (SSE) på kr 1,5 mill. til utvikling av heilårstilbode i Hodlekve, og skal brukast til tiltak som fremmar næringsutvikling i Hodlekve. Eit vilkår for tilskotet er at SSE nyttar tilskotet til å styrka eigenkapitalen i Sogndal Skisenter Drift AS og at SU samtidig løyver midlar til same føremål. Det kommunale tilskotet vert finansiert med bruk av konsesjonsavgiftsfondet.
- Det vert gitt eit tilskot på kr 42 000 til digitalisering av Sogn Avis som vert finansiert med bruk av overskotsfond kultur

4.4.5 Samferdsle

Området omfattar hamnevesen, kaiar og bryggjer, tilskot til lokale transporttiltak, kommunale vegar og parkering.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter i kr. pr. km kommunal veg og gate	98 257	102 876	129 375	123 305

Kostratala for 2017 viser at det har vore nytta noko meir midlar til tenesta dette året, enn åra før. Dette skuldast at det vart løyvd ekstra midlar til vedlikehald av vegnettet i 2017. Med dei ekstra midlane ligg vi litt over kostragruppa.

Kommunen eig om lag 100 kilometer med veg, gang- og sykkelveg. Tilstanden på vegnettet er svært variabel, og slitasten på vegane veks grunna aukande bruk av bil og aukande tal på innbyggjarar. Mykje av vegnettet er ikkje dimensjonert for den belastninga det vert utsett for. Dette forverrar tilstanden på det kommunale vegnettet kvart år. KS sin landsomfattande

kartlegging av tilstanden på det kommunale vegnettet synte at etterslepet på vegvedlikehaldet i kommunen var på 19 mill. kroner. Tilstanden på dei kommunale vegane gjer vedlikehaldet vanskeleg å planleggje. Vegane vert òg i større grad påverka av meir vær. Ei tilstandsvurdering av bruer på kommunale vegar viser at vi har ein estimert utbetningskostnad på 2,75 mill. kroner.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2018 er nådd. Det har ikkje vore gjennomført tilsyn på området, og eigenkontrollen har ikkje avdekket avvik som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenestene.

Politiske resultatmål samferdsle

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsprosjekt	1. Vi skal arbeide vidare med å betre tilhøva for gåande og syklende, jf. sykkelplanen, og legge til rette for betre trafikkavvikling gjennom sentrum. Vi skal arbeide for tunnel Hagalandet-Museet og gjennomgangstrafikken utanom sentrum.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
14 129 167	14 318 473	14 318 473	14 318 473	14 318 473

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Auka ressursar til gatelys	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000

Budsjettkommentarar:

- Budsjettet for gatelys vart styrka med 50 000 i 2018 som ei eingongsløyving.
- Eit eventuelt overskot for 2018 skal nyttast til veg- og bygningsvedlikehald.

4.4.6 Naturforvaltning, friluftsliv og rekreasjon

Området omfattar opparbeiding, drift og vedlikehald av offentlege plassar og torg, parkar/grøntanlegg og turvegar i bebygde strøk, offentlege toalett, sikring, opparbeiding og forvaltning av friluftsliv og utmarksområder, fiske- og viltforvaltning m.m.

Analyse og utfordringar

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2018 er nådd. Internkontrollen har ikkje avdekket tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenesta.

Kommunen har nyskapande friluftsliv som ein hovudstrategi for tilflytting. Vi manglar friluftsparkering på viktige utfartsstader, og betre parkeringstilhøve vil leggje til rette for auka friluftslivsaktivitet.

Politiske resultatmål parkar og friområde

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsprosjekt	1. Vi skal gjere strandsona i Sogndal sentrum meir attraktiv ved å byggje ny bru over Sogndalselva, vidareutvikle elveparken, planleggje ny gjestebrygge og opne opp geiler for allmenta.

Budsjettramme

2018	2019	2020	2021	2022
3 505 749	3 546 816	3 546 816	3 546 816	3 546 816

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Drift av grøntanlegg	100 000	100 000	100 000	100 000

Budsjettkommentarar:

- Det er i 2018 bygd ut fleire nye grøntanlegget m.a. ved SHOS og ved fjordstien som det vert sett av naudsynte driftsmildar for å skjøtta.

4.4.7 Vatn, avløp og renovasjon

Området omfattar produksjon og distribusjon av vatn, avlaupsreinsing/avlaupsnett, tømning av slamavskiljar/septiktank og innsamling av hushaldsavfall.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Landet 2017
Driftsutgifter vatn pr. tilknytt innbyggjar	1 372	1 556	1764	*
Driftsutgifter avløp pr. tilknytt innbyggjar	-	1 222	-	1 210*

*Gjeld landet, tal for Kostra gruppe 8 ligg ikkje føre.

Kostratala for 2017 viser at driftsutgiftene per tilknytt innbyggjar for vatn aukar med om lag 13%. Kostratala for gruppe 8 er ikkje klare, men vi ligg godt over landssnittet. Hovudforklaringa er at vi har fleire anlegg og relativt få innbyggjarar per anlegg.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2018 er nådd. Internkontrollen har ikkje avdekket tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenestene. Vi har hatt tilsyn på Sogndal vassverk frå Mattilsynet. Tilsynet gav 5 avvik, der 4 er lukka. Vi har frist til 1. desember med å lukke det siste avviket og avviket vil vi lukke innan fristen.

Vatn, avlaup og renovasjon har ei gjennomgåande god drift. Utfordringa på området er å skaffe tilstrekkeleg med kompetanse til å oppretthalde og vidareutvikle den infrastrukturen kommunen eig. I tillegg er det krevjande å renovere leidningsnettet, då dette krev mykje organisering og planlegging med omsyn til stenging av vegar, stenging av vatn og planlegging utan godt datagrunnlag. Vi skal i samband med revisjon av arealdelen av kommuneplanen vurdere betre reinsing av kloakken i kommunen.

Kommunen vil i 2019 nyttar restmidlar frå reinsing av sigevatn frå tidlegare fyllplass, til opprydding i tidlegare deponi på Kvernhusaugen.

Politiske resultatmål

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal levere nok vatn av god kvalitet til ei kvar tid. 2. Vi skal knytte til abonnentar, med kommunal VA-leidning i nærleik til eigedomen, som ikkje er knytt til kommunalt anlegg.

Budsjetttramme

2018	2019	2020	2021	2022
-4 932 945	-6 533 353	-6 533 353	-6 533 353	-6 533 353

Nye tiltak	2 019	2020	2021	2022
Vatn, avlaup og renovasjon	-957 087	-957 087	-957 087	-957 087

Budsjettmerknader:

- Beløpet ovanfor viser sumverknaden av løns- og prisvekst og andre endringar i budsjetta for vatn, avlaup og renovasjon.

4.4.8 Bustader og forvaltningsutgifter i eigedomsforvaltning

Området omfattar utgifter og inntekter knytt til drift og vedlikehald av kommunalt disponerte bustader og forvaltningsutgifter alle typar bygg.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Gruppe 8 2017
Netto driftsutgifter til kommunal eigedomsforvaltning pr. innbyggjar	3 225	3 607	4 265	4 637
Samla areal på formålsbygg i kvadratmeter pr. innbyggjar	3,9	3,7	3,6	4,6
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eigedomsforvaltning pr. kvadratmeter	832	964	1 212	1 064
Herav energikostnad for kommunal eigedomsforvaltning per kvadratmeter	126	109	144	110

Kostratala for 2017 viser at netto driftsutgiftene er lågare enn kostragruppe 8, totalt omlag 3,0 mill. kroner. Vi har lågare areal til føremålsbygg pr. innbyggjar, noko som kan tyde på ein effektiv utnytting av dei kommunale bygningane. Men vi har samtidig høgare driftutgifter, inkl. energiutgifter pr. kvadratmeter.

Kvalitetsvurdering

Tilsyn frå Arbeidstilsynet og miljøretta helsevern og internkontroll innan HMT kan gje pålegg eller avdekka behov for utbetringar av bygningsmassen. Rapportane etter internkontrollen (vernerunden) inneheld ønskje om ei rekke bygningstiltak som ligg utanfor den økonomiske ramma for bygningsutbetringar. Med utgangspunkt i tilstandsanalysen og resultat frå tilsyn og internkontroll vert bygningsvedlikehaldet gjennomført innanfor den tilgjengeleg økonomisk ramma.

Budsjetttramme

2018	2019	2020	2021	2022
-2 680 662	-3 158 011	-3 135 011	-3 170 011	-3 170 011

Nye tiltak	2 019	2020	2021	2022
FDV-Nye bustadar på Kjørnes	12000	35000		
Internhusleige akuttbustad NAV	-96 000	-96 000	-96 000	-96 000
Auka budsjett reinhald SHOS	300 000	300 000	300 000	300 000

Budsjettmerknader:

- FDV-kostander for mellombels bruk av ny utleigebustad på Kjørnes IV.
- Tidlegare år har NAV leigd akuttbustad internt utan at inntektene er budsjettet. Det er ikkje nødvendig med interhusleige og budsjettet vert difor teke ut.
- Det er behov for ei generell styrking av budsjettet for reinhald av omsorgsbustader ved SHOS.
- Eit eventuelt overskot for 2018 skal nyttast til veg- og bygningsvedlikehald.

5 Investeringar

Nedanfor følgjer omtale av dei enkelte prosjekt i investeringsprogrammet. Alle tala er utan mva.

Bygningar

Utbygging av Sogndal helse- omsorgssenter

Utbygginga av Sogndal helse- og omsorgssenter vart ferdig i desember 2018. Uteområdet vil bli ferdig sommaren 2019. Utbygginga har ei samla kostnadsramme på 304 mill. kroner, inkl. midlar til inventar og uføresett. Utbygginga vert delfinansierast med tilskot frå Husbanken. Samla støtta frå Husbanken er budsjettert til 101,9 mill. kroner. Delar av tilskotet vert utbetalt i 2019.

Vi leiger i dag desinfiseringsmaskin for desinfisering av rom med fare for smitte på Sogndal helse- og omsorgssenter. Det vil i lengda vera rimelegare å kjøpe ei maskin til eige. Det vert i 2019 sett av 200 000,- til kjøp av desinfiseringsmaskin, finansiert ved overføring frå drift.

Omsorgsbustader på Stedje

Første del av samhandlingsreforma innan rus/psykiatri vert gjennomført i 2017. Frå 2019 skal det innførast betalingsplikt for utskrivingsklare pasientar i psykisk helsevern, og det vert samstundes innført til saman 7 pakkeforløp innanfor rus og psykiatri. Kommunen får slik auka behandlings- og omsorgsansvar innanfor tenesteområdet. Kommunen har behov for ulike omsorgsbustader for å møte denne utfordringa. Ei arbeidsgruppe arbeider med dette.

Dagens bustruktur i Stedjevegen er ikkje god eigna for tenesteyting til personer med redusert funksjonsevne og omfattande bistandsbehov, og utforminga hindrar ei effektiv drift. For å få bøte på dette kan det vere naudsynt å erstatta nokre og byggje nye fellesskapsbustader. Samstundes kan eksisterande bueiningar nyttast for dei som er meir sjølvhjelpne og som gjer seg nytte av ambulante tenester. Slike vurderingar vil m.a. inngå i analysen omtalt ovanfor for kommunale eigedommar i Stedje.

I ny områdeplan for Stedje er det sett av kommunale område for utbygging av bustader for fleire brukargrupper. Det vert lagt opp til byggjestart haust 2019 med fullføring i 2020. Utbygginga vert finansierast med 14,1 mill. kr. i støtte frå Husbanken og resten ved låneopptak.

Fosshagen utdanningsbarnehage

Kommunestyret har gjort vedtak om at ny sentrumsbarnehagen skal lokaliserast til Fosshagen. Vi har i 2017 og 2018 regulert område for barnehage, gjort avtalar om tilgang til grunn og starta utbygginga. Første byggetrinn vil stå ferdig i 2019 og andre byggetrinn vil stå ferdig i august 2020. Barnehagen er planlagt for 100 born og 7 avdelingar. Det er sett av 52,8 mill. til utbygging av barnehagen, finansiert med bruk av fond og 43,9 mill. i låneopptak. I tillegg har Høgskulen på Vestlandet søkt Kunnskapsdepartementet om støtte på 4,8 mill. til bygging av utdanningsdelen av barnehagen.

Utviding av Furuli barnehage

Barnetallet har det siste året hatt særleg sterk vekst på Kaupanger. Det er difor behov for å utvide kapasiteten ved Furuli barnehage for å kunne gje fleire på Kaupanger tilbod om

barnehageplass på Kaupanger. Det vert i 2019 løyvd om lag 11,5 mill. kroner til to nye avdelingar ved Furuli barnhage og oppgradering av utområdet, finansiert med lån.

Utbetringar Notsete barnehage

Det er trong for å gjere enkelte utbetringar ved Notsete barnehage. Vi må sikre grunnmur mot fukt og frost, isolere taket og setje opp nye takrenner og snøfangarar. Det vert sett av kr. 950 000,- til dette, finansiert med overføring frå drift.

Sogndal ressurscenter – aktivitetssenter Fossetunet

Vi har inngått ein langtids leigeavtale med Sentrumsbygg AS for utvikling av eit aktivitetstilbod for personar med rusproblem eller psykiske lidningar i Fossetunet. Utbygginga har ei kostnadsramme på 5,2 mill. kroner, og vert finansiert ved tilskot frå Husbanken, overførde midlar frå 2018 og overføring frå drift.

Sogndal ressurscenter – aktivitetssenter Skarpeteigvegen

Kommunen kjøpte Skarpeteigvegen 7 i 2018 for å utvikle eigedomen som eit aktivitetssenter for fleire brukargrupper. Vi har i 2018 søkt om støtte frå Husbanken til kjøp og utbetring av eigedomen på 8,1 mill. kroner, 55% av samla kostnader ved tiltaket. Støtte frå husbanken vil bli nytta til oppgradering av bygningar og uteområde slik at fleire brukarar kan få eit tilpassa aktivitetstilbod.

Familiehuset

Ved årsskiftet 2018/2019 flytter legesenteret, helsestasjon/jordmor og kommunal fysioterapiteneste ut frå Dalavegen 2 til Sogndal helse- og omsorgssenter. Helse Førde har bygd ny ambulansestasjon på Rutlin, og flyttar også ut frå Dalavegen 2. Dette opnar for ny bruk av Dalavegen 2. Vi ønskjer å utvikle bygningen til eit senter for familie-relaterte tenester – eit familiehus.

Sogn barnevern er lokalisert i bygningen i dag. Dei har trong for noko utvida areal, noko det vert lagd til rette for. Sogn PPT flytter inn i Familiehuset sommaren 2019. Familiekontoret under BUF-etat skal inngå ny leigeavtale frå 2019, og er aktuell for lokalisering i Familiehuset. I dag leiger privatpraktiserande psykologar kontor i Dalavegen 2, noko dei ønskjer å halde fram med. Bygningen kan i det vesentlege nyttast slik den er i dag til nye leigetakarar. Vi vil våren 2019 gjennomføre ei enkel oppgradering av kontora og mindre ombyggingar for nye leigetakarar. Det vert sett av 400 000 til dette føremålet i 2019, finansiert med overføring frå drifta.

Ny kyrkjestove ved Kaupanger gravlund

Vi har i 2018 bygd ny gravlund på Kaupanger i tilknytning til stavkyrkja og planlagd og finansiert nytt gravlundsbygg. Det er ønskjer frå sokne og frå Fellesrådet om å også byggje ei kyrkjestove i tilknytning til gravlundsbygget. Kostnaden ved denne utbygginga er vurdert til 1,8 mill. kroner, og soknet har sett av 300 000 av eigne midlar til føremålet. Fellesrådet har søkt kommunen om 1,5 mill. kroner i støtte til utbygginga. Det vert i 2019 sett av 1 050 000, kroner til utbygging av kyrkjestove ved Kaupanger gravlund, finansiert med 750 000 frå overskot frå Kraftfond II og 300 000 i lån. Det vert arbeidd vidare med sikte på at også Fellesrådet syter for finansiering av dei resterande 450 000 gjennom gåver m.v.

Ny rullestolrampe ved Ølmheim kyrkje

Det er dårleg tilkomst for rullestolbrukarar til Ølmheim kyrkje i dag. Det er behov for ny rullestolrampe for å betre tilgangen til kyrkja. Det vert sett av 200 000,- til dette føremålet i 2019, finansiert ved auka låneopptak.

Ny treningshall/fleirbrukshall/basishall

Sognahallen AS arbeider med eit prosjekt for ny treningshall ved Sognahallen. Treningshallen er ferdig planlagt og utbygginga kan finansierast utan kommunal støtte. Sognahallen AS har teke opp med eigargruppa på campus Sogndal om parkeringsordninga kan finansiere nytt dekke over parkeringsplassane vest for Sognahallen slik dette vart gjort ved utbygging av Møllevegen parkeringsanlegg. Der gjennomførde kommunen utbygginga av parkeringsanlegget, og får dekkja netto kapitalkostnader over parkeringsinntektene frå parkeringsordninga på campus Sogndal. Kommunen stiller seg positiv til ei slik løysing også for dekket over ny treningshall.

Sogndal Idrettslag arbeider med eit prosjekt for ny fleirbrukshall og basishall ved Idrettshallen til fylkeskommunen. Fleirbrukshallen inneheld areal for full handballbane med god tribunekapasitet, og kan nyttast både til trening og til arrangement. Basishallen gjev fasilitetar for ulike typar trening. Fleirbrukshallen er kostnadsrekna til 48 mill. kroner.

Med bakgrunn i folketalsutviklinga kan det vera behov for utbygging av fleire idrettshallar ved campus Sogndal. Kommunen vil vera positiv til forskotering av spelemiddel knytt til utbygging av auka hallkapasitet for begge prosjekta, og til å dekke kostnadene ved omlegging av VA-leidningar i grunnen over sjølvkost. Kommunen vil også setja av 200 000 til nærare utgreiing av utbygging av ein fleirbrukshall og ein basishall ved Sogndal vidaregåande skule. Tema som bør vurderast nærare i ei slik utgreiing er dei trafikale tilhøve, utbyggingskostnader og finansiering, driftskostnader og driftsinntekter, tilgang på grunn og samdriftsmoglegheiter med fylkeskommunen.

Vi skal saman med fylkeskommunen jobbe for å realisere ein fleirbrukshall og ein basishall ved Idrettshallen. Vi skal i 2019 bidra til utbygging av ny treningshall ved Sognahallen.

Kulturhuset - Storsalen

Stolane i storsalen i Kulturhuset er gamle og slitne og krev omfattande reperasjonar. Golvet under stolane er også i dårleg stand og bør bytast ut samstundes. Tiltaket vil bli gjennomført i 2019 innanfor ei kostnadsramme på 3,5 mill. kroner, finansiert med fond regionsentertilskot/nye Sogndal kommune.

Kommunale bustader

Kommunen har behov for fleire utleigebustader til ulike brukargruppe, m.a. til busetting av flyktingar. Kommunen vil kjøpe fleire bustader til flyktingtenesta finansiert med støtte frå Husbanken, flyktingfondet og ev. lån finansiert ved leigeinntekter. Kjøpa vil såleis samla bli dekkja utan verknad for generaløkonomien og bli gjennomført med fullmakt gjeve frå kommunestyret.

Veg, parkering, kaier, vatn og avlaup

Trafikktryggingstiltak 2019

Kommunestyret vedtok revidert trafikktryggingssplan i desember 2016. Handlingsplanen viser ei investeringsramme i planperioden på kr. 3,9 mill., der 60% er føreset finansiert med tilskot frå Fylkestryggingsutvalet og 40% over kommunalt budsjett. Det er ein føresetnad for gjennomføring av kvart tiltak at det vert gjeve tilskot frå fylket. Maksimal tilskotssats er auka frå 66 % til 75 % av kostnadene. Kommunen vil søkje om dekking av 75% av kostnadene for tiltaka.

Tiltak ved Nordnes på rv 5 som ligg i trafikktryggingssplanen for 2019 vert gjennomført av Statens Vegvesen utan midlar frå kommunen. Nytt tiltak som bør inn i ny buss-stopp på Kjørnes. Tiltaket på gangvegen mellom Shell og Vesterland kan gjennomførast noko rimelegare enn føreset i planen då det er gjort nokre utbetringar i 2017.

Prioriterte tiltak i 2019 er:

Fartsdump og ekstra lyspunkt ved Kjørnes barnehage	100 000
Ny buss-stopp på Kjørnes	200 000
Oppgradering av gangveg mellom Shell og Vesterland, Kaupanger	350 000

Veg Kjørnes IV

Ferdigstilling av veg på Kjørnes IV var planlagt i 2019. Som følge av stor utbygging av bustader fram til 2018 blei størstedelen av veganlegget gjort ferdig i 2019. Siste del, med ein kostnad på 160 000, vil bli gjort ferdig i 2019. Tiltaket vert finansiert frå fond tomtosal.

Veg Bråtane bustadfelt

Kommunestyret har vedteke reguleringsplan for Bråtane bustadfelt på Kaupanger. Det er inngått utbyggingsavtale med utbyggjar, der kommunen tek på seg ansvaret for utbygginga av VVA-anlegg. Kostnadene ved veganlegget vert fullt ut refundert frå utbyggjar. VA-utbygginga vart gjennomført i 2016. Veganlegget vil bli gjort ferdig i 2019, til ein kostnad på 972 400,-.

Byggje ferdig VVA-anlegg i Åbergevegen

Reguleringsplanen inneber at Åbergevegen kan utvidast og at det kan byggjast fortau heilt fram til krysset ved Rutlinslid. Kommunen har avtalar med grunneigarar om tilgang til grunn på denne strekinga. Samtidig med utbetring av veg, vil VA-leidningane også utbetrast. Ferdigstilling av Åbergevegen har ei samla kostnad på 8,7 mill. kroner, fordelt med 4,35 mill. på veg og 4,35 mill. på VA. VA-delen kan finansierast over sjølvkost.

Nye veg til Kjørnesplatået.

Grunneigarane på Kjørnesplatået har gjennom ein avtale med kommunen finansiert arbeidet med ny regulering av veg til Kjørnesplatået. Kommunen har tilgang på delar av arealet for utbygging av ny veg, og ny reguleringsplan vil gje heimel til å oreigne naudsynt areal for utbygginga. Reguleringsplanen er på høyring. Veggen er regulert som kommunal veg, og vil bli delfinansiert gjennom anleggsbidrag eller refusjon frå grunneigarane på Kjørnesplatået. Det er berre grunneigarar som får verdiauke av eigen eigedom som kan påleggjast refusjon. Kommunen vil redusere kostnadene til vegvedlikehald ved å avvike vedlikehaldet av

noverande veg, og kan på denne bakgrunn nytte inntil 520 000,- til vegutbygginga, finansiert ved overføring frå drift. Samla kostnad ved utbygginga er grovt vurdert til 1 040 000,- kroner.

Ny bru over Sogndalselva

Som del av målet om å gjere heile strandsona i Sogndal sentrum tilgjengeleg for allmenta, er det lagd til grunn at fjordstien på sørsida av Sogndalselva skal knytast saman med fjordstien frå elveparken til Nestangen med ny gangbru over Sogndalselva. I områderegeringsplanen for Fjæra Vest er det sett av eit område for bru. Det er i 2018 gjennomført ein arkitektkonkurranse for plassering og utforming av brua. Det vert sett ei kostnadsramme for utbygginga på 15 mill. kroner. Utbygginga vert finansier med bru-fondet (6,4 mill. kroner), 3 mill. i støtte frå fylkeskommunen, 2,6 mill. kroner frå parkeringsfondet og 3 mill. kroner i lån med føresetnad om anleggsbidrag/refusjon frå utbyggarar i området.

Elvepark

Quality hotell Sogndal har føreslått ei vidare utbygging av elveparken langs Sogndalselva fram til Stedje bru. Eit grovt kostnadsoverslag viser ein kostnad på 3,9 mill. for utbygginga. Utbygginga kan ev. delast i to delutbyggingar der første del gjeld område forbi hotellet sin eigedom. Hotellet har tilbydd å dekke 50% av utbyggingskostnadene. Det er trong for å avklare utbygginga med NVE, før den kan gjennomførast. Kommunen vil forskottere utbygginga i 2019 over parkeringsinntekter og dekke inntil halve utbyggingskostnaden over parkeringsøkonomien.

Gjestebygge i Sogndal sentrum

Det er ønskeleg å få bygd ut ei gjestebrygge i Sogndal sentrum med tilgang på vatn, straum mv.. Vi vil i 2019 vurdere aktuelle lokalitetar for ei gjestebrygge og kostnadene ved ei utbygging. Det vert sett av 250 000 til tiltaket i 2019, finansiert over Kraftfond II. Kommunestyret vil få ei sak i 2019 om utbygging og finansiering av ei gjestebrygge.

Toalett på friområde og andre mykje besøkte område

Det er ønskeleg å få etablert fleire offentleg tilgjengelege toalett på friområde og andre mykje besøkte plasser. Kostnadene ved offentleg tilgjengelege toalett som kommunen disponerer kan finansierast over sjølvkost for avlaup. Det vil i 2019 bli etablert betre toalettforhold ved friområda på Ylvisåker og i Vikane, ved Kaupanger ferjekai og ved parkeringsplassen ved Supphellebreen. Det vert sett av 1,6 mill. til denne utbygginga i 2019, finansiert ved låneopptak for avlaup. Dei årlege driftskostnadene vert lagd inn i sjølvkostrekneskapen.

Vassforsyning og avlaup

Det er det trong for jamleg fornying av VA-anlegga. Midlane vil m.a. bli nytta til nytt VA-anlegg i Leitevegen, Navarsetevegen, på campus Sogndal, i Fjære mot Lerum Brygge, nytt borehol i Hodlekve og utbetring av avlaupsanlegg på industrifeltet på Kaupanger. Det vert i 2019 sett av 10 mill. kroner samla til utbygging og utbetring av VA-anlegg, finansert ved låneopptak.

Friluftsanlegg og gravlundar

Utviding Stedje gravlund

Det er trong for å utvide Stedje gravlund. Det er 43 ledige graver på dei to nyaste felta (dei felta som ligg nærmast parkeringsplassen). I tillegg er det nokre ledige enkeltgraver. Det er venta at det blir brukt om lag 30 nye graver i 2018. Med under 50 heilt ledige graver, bør den nye delen av gravlundene vere klar i løpet av 2020. I 2019 vil det bli gjort arkeologiske undersøkingar samtidig som utvidinga vil bli planlagd og kostnadsrekna, med sikte på gjennomføring i 2020.

IKT og breiband

I tillegg til årleg oppgradering av maskinar, infrastruktur og programvare vil vi i 2019 fortsette oppgraderinga av arbeidsplassar med mål om å bruke mindre papir og redusere bruk av skrivarar/kopimaskinar. Dette m.a. ved at fleire arbeidsplassar får to skjermar eller større funksjonelle skjermar. Vidare vil vi fortsette arbeidet med å sikre høgste arkivstandard (Noark 5 standard) på dei fagsystema som har mogeligheit for det.

Kommunen er kome godt i gang med digitaliseringstiltak og har som mål å sikre ein heildigitalisert kommune innan 2020. Vi vil delta i KS sitt digitaliseringsprosjekt. Samtidig vil vi forsette arbeidet med og utvide Single sign-on tilgang med bruk av *eit* passord for tilgang til fleire fagsystem. Ny intranettløsning skal utviklast til å bli ein tilgjengeleg og informativ møteplass for alle tilsette. Vi vil og oppgradere IKT-systema gjennom bruk av Office 365 og Skype for business.

I arbeidet med å etablere ein heildigitalisert kommune inngår også bruk av velferdsteknologi, der målet er betra tryggleiken og auka sjølvstende, medverknad og livskvalitet for brukarane.

Kjøp av grunn

Det vert lagd opp til at kommunen over tid skal eige grunn knytt til den kommunale bygningsmassen, kommunale vegar, friområde og anna areal som kommunen varig nyttar seg av. Vi har i dei seinare åra løyst inn mesteparten av festeeareala. Kommunen vil i 2019 løyse inn grunn, eller sikre tilgang for allmenta gjennom avtale om bruksløyve, til geil/gangveg frå Rusebakken til Fjøregeili. Ev. kostnader vil bli dekkja over fond tomtosal.

Eigenkapitalinnskot og aksjekjøp

Det er budsjettert med eit eigenkapitalinnskot i KLP på kr. 1,45 mill., finansiert ved overføring frå drift. Storleiken på innskotet vil først verte kjent i 2019, og budsjettendringar må venteleg gjerast i samband med tertialrapportane.

Utlån – formidlingslån

Det vert budsjettert med 10 mill. i utlån startlån i 2019 og resten av perioden. Vi er i ein prosess der vi vil få fleire til å gå frå leige til eige, noko som krev auka tilgang på slike lån. Startlån vert finansiert ved låneopptak.

Investeringar som krev nærare vurderingar

VVA-anlegg Kvålevegen

Kvålevegen, frå Dalavegen til Fjærlandsvegen, er ferdig regulert og området er frigjeve i høve registrerte kulturminne. Vegen vil betre tilhøva for gåande, syklande og køyrande på strekninga, og leggje til rette for utbygging av området vest for Kvåle stadion. Utbygging av avlaupsleidning vil sanere utslepp til open bekk i området og til Sogndalselva. Anlegget er ikkje prosjektert, og kostnadsvurderinga er svært grov. Kostnadene ved VA-anlegget er vurdert til 5,4 mill. kroner. Kostnadene til veganlegget er vurdert til 15 mill. kroner. Vi kan oppnå innsparingar ved samtidig utbygging av veg og VA-anlegget. I tillegg kjem kostnadene ved kjøp av grunn.

VA-anlegg på framtidige bustadfelt

Ved utviding av eksisterande regulerte bustadfelt vert det lagt til grunn at kommunen gjennom avtale, jf. arealdelen til kommuneplanen, kan ta på seg å byggje ut og koste VA-anlegget. Kommunen kan også byggje ut kommunale vegar i slike tilfelle, mot refusjon frå utbyggjar. Ein føresetnad er at kommunen får tilgang på grunn gjennom avtale eller oreigning. Utbygging av slike anlegg kan finansierast av midlar sett av til hovudplan for VA, ev. ved eiga sak eller i samband med tertialrapport.

Parkeringsanlegg

I arealdelen av kommuneplanen heiter det at nye parkeringsplassar i sentrum bør i størst mogleg grad byggjast under bakken eller i parkeringshus. Vi vil i 2019 vurdere parkeringskapasiteten i sentrum og alternative lokalisering og finansiering for ny parkeringsanlegg under bakken eller i parkeringshus.

6 Organisering av den kommunale verksemda

Dette kapittelet gjev ein omtale over eigen organisasjon og over interkommunalt arbeid. Det viser felles resultatmål som ikkje føl tenestene i kostra.

6.1 Eigen organisasjon

6.1.1 Personalforvaltning

Analyse og utfordringar

Dei tilsette er kommunen sin viktigaste ressurs og god helse og eit godt arbeidsmiljø er avgjerande for folk sin trivsel og effektivitet på jobb. Helse, miljø og tryggleik er difor viktige faktorar i kommunen si personalforvaltning. Kommunen er IA verksemd, det er inngått avtale med bedriftshelsetenesta Stamina, og vi har ei lang rekke interne HMT-tiltak. Viktige nøkkeltal for HMT arbeidet er sjukefråvær og tal medarbeidarsamtalar, og det vert utarbeidd politiske resultatmål for desse områda.

Nøkkeltal for helse, miljø og tryggleik

	Sogndal 2015	Sogndal 2016	Sogndal 2017	Landet 2017
Sjukefråværet i %	5,3	6,2	5,8	9,9
Gjennomført medarbeidarsamtale	78 %	60 %	48 %	-

Gjennomsnittleg sjukefråvær i Sogndal kommune var 5,8 % i 2017 noko som er godt under landsnittet.

Vi gjennomfører medarbeidarkartlegging annakvart år. Frå 2017 har vi nytta oss av KS sin nyaste medarbeidarundersøking «10-faktor» som er spesielt tilpassa kommunane. «10-Faktor» er utvikla i tråd med KS sin arbeidsgjevarstrategi og den støtter opp om ein arbeidsgjevarpolitikk som set gode leiarar og medarbeidarar i sentrum. Vi har som mål å gjennomføre medarbeidarsamtale med alle tilsette i minst 20% stilling. I 2017 gjennomførde vi slik samtale med 48 % av desse. Dette viser ein reduksjon på 12 % frå 2016. Samtalen er frivillig og det er kvart år nokre medarbeidarar som ikkje ønskjer medarbeidarsamtale.

I følgje likestillingslova §1 har alle kommunar plikt til å arbeide aktivt, målretta og planfast for likestilling innanfor si verksemd. Viktige element i kommunen sitt arbeid på dette området har vore tilrettelegging for personar med nedsett funksjonsevne, integrering av innvandrarar og reduksjon i omfanget av uønska deltid. Vi har vedteke retningsliner for uønska deltid og gjennomfører årleg kartlegging på alle einingar som har deltidsstillingar. Kartlegginga syner at kommunen har eit lågt omfang uønska deltid, 6,3 % i 2018.

Politiske resultatmål personal- og økonomiforvaltning

Fokusområde	Resultatmål
Medarbeidar/ interne prosessar	<ol style="list-style-type: none">1. Vi skal ikkje ha avvik i høve til budsjettet.2. Vi skal halde fristane i årshjulet.3. Vi skal ha gjennomført medarbeidarsamtale for alle tilsette i meir enn 20% stilling.4. Sjukefråværet på einingane skal liggje under gjennomsnittleg sjukefråvær for kommunane.5. Vi skal bidra i utarbeidinga av ein arbeidsgjevarstrategi for nye Sogndal kommune.

6. Vi skal primært lyse ut heile stillingar.
--

6.1.2 Sogndal kommune sitt kvalitetssystem (SKK)

Kommunen har teke i bruk eit kvalitetssystem som skal sikre god internkontroll. Føremålet med internkontrollen er å sikre

- kvalitet og effektivitet i tenesteproduksjonen
- heilskapleg styring og riktig utvikling
- godt omdømme og legitimitet
- at vi følgjer lover og reglar.

Viktige element i eit internkontrollsystem er dokumentstyring, avvikshandtering og risikoanalyse. Det elektroniske kvalitetssystemet har modular for alle desse prosessane. Vi har dei siste åra konsentrert oss om å ta systemet i bruk.

Politisk resultatmål kvalitetsarbeid

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal ta i bruk kvalitetssystemet for alle tenester i kommunen.

6.1.3 IKT

Sogndal kommune ønsker å vere ein føregangskommune når det gjeld digitalisering og teknologibasert utvikling av tenestene. Særskilt ser vi behov for å sikre tilsette og brukarar god og stabil nett-tilgang, ein oppdatert maskinpark og eit oppdatert og tenleg programvaresystem.

Ny kommunestruktur fordrar ein god IKT-/digitaliseringsstrategi og arkitektur. Nye Sogndal kommune skal vere ein heildigital kommune, der innbyggjarar, tilsette og næringsliv har eit reelt digitalt førsteval uavhengig av plattform. I 2019 vil det vera særleg viktig å sikre ein stabil IKT-drift i overgangen til ny kommune.

Politiske resultatmål IKT

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsområde	1. Vi skal innføre arkivordningar i tenestene som inneheld Noark 5 standard 2. Minst 50 % av innbyggjarane i Sogndal kommune nyttar digital postkasse.

6.1.4 Beredskap

Rådmannen har det formelle ansvaret for at beredskapen i kommunen er i samsvar med lovverket. Det er utarbeid ei internkontrollhandbok for beredskap og eit årshjul for arbeidet med beredskap. Rapporten heilskapleg ROS for Sogndal kommune viser det samla risiko- og sårbarheitsbilete for kommunen og inneheld plan for oppfølging.

6.1.5 Lokalt folkehelsearbeid

Folkehelsearbeid er samfunnet sin samla innsats for å oppretthalde, betre og fremje folk si helse og redusere faktorar som medfører helserisiko. Kommunen utarbeider kvart 4. år ei skriftleg oversikt over helsetilstanden i befolkninga og dei positive og negative faktorar som

kan verke inn på denne. Folkehelseoversikta skal identifisere folkehelseutfordringar i kommunen. I tillegg skal den innehalde faglege vurderingar av årsaksforhold og konsekvensar. Dokumentet, som sist vart handsama i desember 2015, dannar grunnlag for å fastsetje mål og strategiar i planprosessane heimla i plan- og bygningslova. Vi har laga ei internkontrollhandbok for folkehelsearbeid.

6.1.6 Frivillig arbeid

Det gode liv lokalt vert skapt i samarbeid mellom kommunen og innbyggjarane, og det har vi mange gode døme på i kommunen. Samstundes er det viktig å utvikle nye former for samhandling mellom offentleg og frivillig sektor. Velferdssamfunnet står ovanfor nye utfordringar og haldningar knytt til samfunnsansvar og frivillig arbeid er i endring. Kommunen sin strategi for frivillig sektor legg til grunn at frivillig innsats skal medverke til å fremje sosial integrasjon, styrkje tilknytning til lokalmiljøet og vedlikehalde og utvikle demokratiet. Frivillig arbeid er ein ressurs for, og eit tillegg til, den kommunale tenestytinga. I dette arbeidet er Frivilligsentralen sentral koordinator og fungerer som ein kunnskaps- og informasjonsbase for frivillig arbeid. Strategi for kommunen si samhandling med frivillig sektor vart vedteken i desember 2012. Styret for Frivilligsentralen har ansvar for å konkretisere tiltak og koordinere gjennomføring av strategien.

6.1.7 Bustad for velferd

Vi har inngått avtale om eit langsiktig og forplikande samarbeid med Husbanken om kommuneprogrammet Bustad for velferd. Gjennom deltaking i programmet skal vi styrkje både dei strategiske og dei operative oppgåvene til kommunen innanfor det bustadsosiale feltet.

Politiske resultatmål bustadsosialt arbeid

Fokusområde	Resultatmål
Utvikling	1. Vi skal gjennomføre alle tiltaka i bustadsosial handlingsplan.
Brukarar	2. Minst 5 leigetakarar i kommunale bustader skal årleg gå frå leige til eige. 3. Mellombelse butilbod skal berre unntaksvis verta nytta av barnefamiliar og unge, og slike opphald skal ikkje vare meir enn tre månader.

6.2 Interkommunalt samarbeid

Sogndal kommune har formelt forplikta seg til samarbeid på fleire område med andre kommunar. I vedlegg 2 gjer vi ei samla oversikt over dei aktuelle interkommunale samarbeida.

7 Økonomiske oversiktar

7.1 Hovudoversikt drift

	Rekn 2017	Bud 2018	ØP 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
DRIFTSINTEKTER						
Brukarbetalingar	-23 034 013	-23 279 679	-24 598 472	-25 393 472	-25 393 472	-25 393 472
Andre sals- og leigeinntekter	-68 793 739	-64 560 381	-65 243 415	-65 243 415	-65 243 415	-65 243 415
Overføringar med krav til mottytelse	-120 663 445	-85 189 067	-79 357 311	-78 926 311	-78 926 311	-78 926 311
Rammetilskot frå staten	-207 015 162	-216 399 000	-226 959 000	-226 959 000	-226 959 000	-226 959 000
Andre statlege overføringar	-76 484 421	-60 942 128	-59 162 908	-59 372 908	-59 439 908	-59 346 908
Andre overføringar	-9 707 076	-1 860 678	-1 860 678	-1 860 678	-1 860 678	-1 860 678
Skatt på inntekt og formue	-206 274 815	-207 008 000	-216 741 000	-216 741 000	-216 741 000	-216 741 000
Eigendomsskatt	-38 203 371	-40 289 000	-44 430 000	-44 730 000	-45 030 000	-45 330 000
Andre direkte og indirekte skattar	-317 533	-318 000	-318 000	-318 000	-318 000	-318 000
Sum driftsinntekter	-750 493 576	-699 845 933	-718 670 784	-719 544 784	-719 911 784	-720 118 784
DRIFTSUTGIFTER						
Lønsutgifter	344 277 836	341 267 189	352 177 589	352 104 393	352 154 393	352 104 393
Sosiale utgifter	87 217 313	96 106 876	94 357 415	94 245 913	94 245 913	94 245 913
Kjøp av varer og tenester i tenesteproduksjon	114 596 554	100 850 425	100 008 484	100 005 859	100 020 859	99 970 859
tenesteprod.	91 118 649	84 457 599	89 223 991	89 265 657	89 265 657	89 265 657
Overføringar	42 935 167	31 152 956	40 379 003	40 071 170	39 871 170	39 871 170
Avskrivningar	33 903 759	29 760 887	29 760 887	29 760 887	29 760 887	29 760 887
Fordelte utgifter	-12 012 977	-11 044 488	-12 139 438	-12 139 438	-12 139 438	-12 139 438
Sum driftsutgifter	702 036 300	672 551 444	693 767 931	693 314 441	693 179 441	693 079 441
Brutto driftsresultat	-48 457 276	-27 294 489	-24 902 853	-26 230 343	-26 732 343	-27 039 343
EKSTERNE FINANSTRANSASJONAR						
Finansinntekter						
Renteinntekter, utbytte, eigaruttak	-5 013 003	-3 210 043	-4 081 430	-4 635 130	-5 191 630	-6 165 630
Gevinst på finansielle instrument (omløpsmidlar)	-2 374 423	-795 000	-840 000	-874 000	-909 000	-945 000
Mottokne avdrag på lån	-849 180	0	-218 000	-224 000	-231 000	-238 000
Sum eksterne finansinntekter	-8 236 606	-4 005 043	-5 139 430	-5 733 130	-6 331 630	-7 348 630
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostningar	9 817 121	11 467 347	13 554 665	16 967 676	19 256 029	18 932 960
Tap på finansielle instrument (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	31 343 480	29 004 940	32 223 857	32 092 745	30 442 982	30 576 315
Utlån	2 850 000	0	0	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	44 010 601	40 472 287	45 778 522	49 060 421	49 699 011	49 509 275
Resultat eksterne finansieringstransaksjonar	35 773 995	36 467 244	40 639 092	43 327 291	43 367 381	42 160 645
Motpost avskrivningar	-33 903 759	-29 760 887	-29 760 887	-29 760 887	-29 760 887	-29 760 887
Netto driftsresultat	-46 587 040	-20 588 132	-14 024 648	-12 663 939	-13 125 849	-14 639 585
AVSETNINGAR						
Bruk av avsetningar						
Bruk av tidlegare års rekneskapsmessige mindreforbruk	-19 488 146	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-27 107 654	-27 607 589	-30 495 257	-32 217 406	-32 009 103	-30 551 034
Bruk av bundne fond	-9 631 727	-2 487 912	-4 814 820	-2 827 023	-2 929 780	-2 929 780
Sum bruk av avsetningar	-56 227 527	-30 095 501	-35 310 077	-35 044 429	-34 938 883	-33 480 814
Avsetningar						
Overført til investeringsrekneskaperen	9 412 229	6 418 000	3 954 000	2 680 000	2 730 000	2 780 000
Dekking av tidlegare års rekneskapsmessige meirforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetning disposisjonsfond	67 694 786	37 635 272	44 757 175	44 370 868	44 611 312	44 604 654
Avsetning bundne fond	13 872 845	6 630 360	623 550	657 500	723 420	735 745
Sum avsetningar	90 979 860	50 683 632	49 334 725	47 708 368	48 064 732	48 120 399
Rekneskapsmessig meirforbruk/mindreforbruk	-11 834 707	0	0	0	0	0

7.2 Budsjettskjema 1A

BUDSJETTSKJEMA 1A - DRIFT						
	Rekn 2017	Bud 2018	ØP 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
Frie inntekter						
Skatt på inntekt og formue	-206 274 815	-207 008 000	-216 741 000	-216 741 000	-216 741 000	-216 741 000
Rammetilskot frå staten	-207 015 162	-216 399 000	-226 959 000	-226 959 000	-226 959 000	-226 959 000
Eigendomsskatt	-38 203 371	-40 289 000	-44 430 000	-44 730 000	-45 030 000	-45 330 000
Andre direkte og indirekte skattar	-317 533	-318 000	-318 000	-318 000	-318 000	-318 000
Andre generelle statsstilskot	-45 654 059	-36 615 300	-36 535 680	-36 745 680	-36 812 680	-36 719 680
Sum frie disponible inntekter	-497 464 940	-500 629 300	-524 983 680	-525 493 680	-525 860 680	-526 067 680
Finans						
Renteinntekter og utbytte	-4 969 032	-3 174 413	-4 045 800	-4 599 500	-5 156 000	-6 130 000
Gevinst på finansielle instrument	-2 374 423	-795 000	-840 000	-874 000	-909 000	-945 000
Mottekne avdrag på utlån(drift)		0	-218 000	-224 000	-231 000	-238 000
Renteutgifter, provisjon, andre finansutg	9 815 458	11 467 347	13 554 665	16 967 676	19 256 029	18 932 960
Avdragsutgifter	31 343 480	29 004 940	32 223 857	32 092 745	30 442 982	30 576 315
Utlån		0	0	0	0	0
Finansutgifter netto	33 815 483	36 502 874	40 674 722	43 362 921	43 403 011	42 196 275
Avsetjingar						
Til fri disponibel avsetjing	59 498 824	34 770 314	36 878 057	36 491 751	36 732 195	36 725 537
Til dekning av tidlegare års underskot						
Øvrige avsetjingar	1 025 534	551 410	623 550	657 500	723 420	735 745
Bruk av fri disponibel avsetjing	-1 600 810	-2 257 486	-1 262 000	-3 365 893	-3 460 347	-2 002 278
Bruk av øvrige avsetjingar						
Disponering av tidlegare års overskot	-19 488 146	0	0	0	0	0
Avsetjingar netto	39 435 402	33 064 238	36 239 607	33 783 358	33 995 268	35 459 004
Overf. frå drift til investeringsbud	8 674 872	6 418 000	3 954 000	2 680 000	2 730 000	2 780 000
Til fordeling drift	-415 539 183	-424 644 188	-444 115 351	-445 667 401	-445 732 401	-445 632 401
Sum fordelt til drift (frå skjema 1B)	403 704 476	424 644 188	444 115 351	445 667 401	445 732 401	445 632 401
Rekneskapsmessig meir/mindreforbruk	-11 834 707	0	0	0	0	0

7.3 Budsjettskjema 1B

BUDSJETTSKJEMA 1B - DRIFT						
Til fordeling frå skjema 1A	-415 539 183	-424 644 188	-444 115 351	-445 667 401	-445 732 401	-445 632 401
Fordelt slik:						
Kostragruppe	Rekn 2017	Bud 2018	ØP 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
10 Politisk styring og kontroll	4 890 169	3 540 533	3 724 938	3 624 938	3 724 938	3 624 938
12 Administrasjon	24 378 133	24 974 848	26 008 576	25 785 951	25 785 951	25 785 951
13 Bustader og forvaltingsutgiftre i eigned	-1 044 954	-2 680 662	-3 158 011	-3 135 011	-3 170 011	-3 170 011
14 Andre fellesområder	-36 847 720	-19 247 985	-30 508 010	-30 508 010	-30 508 010	-30 508 010
15 Kyrkjeleg fellesråd og andre trussamfu	4 347 948	4 572 478	4 574 947	4 574 947	4 574 947	4 574 947
21 Helsestasjon	5 524 342	6 811 953	7 193 057	7 193 057	7 193 057	7 193 057
22 Barnevern	7 903 273	9 514 909	9 511 763	9 511 763	9 511 763	9 511 763
23 Barnehage	64 902 929	72 780 512	83 764 257	85 442 923	85 442 923	85 442 923
24 Grunnskule og SFO	109 245 147	110 803 273	113 799 991	113 873 293	113 873 293	113 873 293
25 Kultur	11 370 772	13 013 553	12 753 671	12 628 338	12 628 338	12 628 338
31 Førebyggjande helsearbeid, diagnose c	13 556 482	12 749 690	13 104 639	12 804 639	12 804 639	12 804 639
32 Aktivisering, støttetjenester og rusarbei	12 131 348	10 793 520	10 334 958	10 527 478	10 527 478	10 527 478
33 Pleie og omsorg - heimetjenester	96 497 717	96 598 979	107 533 082	107 565 602	107 565 602	107 565 602
34 Pleie og omsorg - institusjon	51 819 007	48 631 021	53 743 600	54 043 600	54 043 600	54 043 600
35 Kvalifisering, integrering og arbeid	6 629 581	7 386 338	8 903 969	8 903 969	8 103 969	8 903 969
41 Plan og byggesak	3 766 110	1 947 917	2 123 091	2 123 091	2 923 091	2 123 091
42 Kart og oppmåling	-193 005	804 196	615 877	615 877	615 877	615 877
43 Brann og redning	8 175 789	8 242 677	9 039 331	9 039 331	9 039 331	9 039 331
44 Næringsverksemd	-872 299	704 467	-280 311	-280 311	-280 311	-280 311
45 Samferdsle	16 144 131	14 129 167	14 318 473	14 318 473	14 318 473	14 318 473
46 Naturforvaltning, friluftsliv og rekreasjon	3 649 006	3 505 749	3 546 816	3 546 816	3 546 816	3 546 816
47 Vatn, avlaup og renovasjon	-3 735 652	-4 932 945	-6 533 353	-6 533 353	-6 533 353	-6 533 353
Avsetjing og bruk overskotsfond	1 466 222					
Fordelt drift	403 704 476	424 644 188	444 115 351	445 667 401	445 732 401	445 632 401
	-11 834 707	0	0	0	0	0

7.4 Hovudoversikt investering

INVESTERINGSREKNESKAPEN						
	Rekn 2017	Bud 2018	ØP 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022
Sal av driftsmidlar og fast eigendom	-9 058 823	0	0	0	0	0
Andre salsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-5 737 674	0	-972 400	0	0	0
Kompensasjon meirverdiavgift	-28 565 703	-23 568 000	-20 878 850	-6 397 500	-362 500	-362 500
Statlege overføringer	-81 032 540	-15 416 600	-17 230 000	-6 460 000	-270 000	-270 000
Andre overføringer	-3 750 000	-400 000	-4 570 000	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	-7 708	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-128 152 448	-39 384 600	-43 651 250	-12 857 500	-632 500	-632 500
INVESTERINGSUTGIFTER						
Lønsutgifter	268 361	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	0
Varer og tenester i kommunal eigenproduksjon	153 403 640	120 670 000	106 465 400	35 590 000	11 450 000	11 450 000
Kjøp av tenester som erstatter eigenproduksjon	0	0	0	0	0	0
Overføringer	28 575 739	22 068 000	21 078 850	6 397 500	362 500	362 500
Renteutgifter og omkostningar	1 029	0	0	0	0	0
Sum utgifter	182 248 770	142 738 000	127 544 250	41 987 500	11 812 500	11 812 500
FINANSUTGIFTER						
Avdrag på lån	1 151 092	1 370 000	1 081 285	1 363 232	1 498 912	1 520 007
Utlån	18 124 250	12 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Kjøp av aksjar og andelar	1 285 222	1 850 000	1 450 000	1 500 000	1 550 000	1 600 000
Dekking av tidlegare års udekk	0	0	0	0	0	0
Avsetjing til ubundne investeringsfond	11 568 965	1 144 000	1 204 167	1 016 754	828 902	783 200
Avsetjing til bundne fond	3 770 700	0	0	0	0	0
Sum finansutgifter	35 900 229	16 364 000	18 735 452	18 879 986	18 877 814	18 903 207
FINANSIERING						
Bruk av lån	-34 528 060	-95 729 000	-81 539 000	-42 950 000	-25 000 000	-25 000 000
Sal av aksjar og andelar	0	0	0	0	0	0
Mottekne avdrag på utlån	-10 871 346	-1 484 000	-1 643 831	-1 617 115	-1 533 114	-1 631 955
Overføring frå driftsrekneskaper	-9 412 229	-6 418 000	-3 954 000	-2 680 000	-2 730 000	-2 780 000
Bruk av tidlegare års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-24 263 665	-15 056 400	-14 690 000	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-6 000 000	-1 030 000	-641 621	-762 871	-794 700	-671 252
Bruk av ubundne investeringsfond	-4 921 250	0	-160 000	0	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	0	0	0
Sum finansiering	-89 996 550	-119 717 400	-102 628 452	-48 009 986	-30 057 814	-30 083 207
Udekk/udisponert	0	0	0	0	0	0

7.5 Budsjettskjema 2A

	ØP 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022	Sum
Årets bruk					
Investering i anleggsmidlar	127 544 250	41 987 500	11 812 500	11 812 500	193 156 750
Utlån og forskutteringar	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	60 000 000
Kjøp av aksjar og andelar	1 450 000	1 500 000	1 550 000	1 600 000	6 100 000
Avdrag på lån	1 081 285	1 363 232	1 498 912	1 520 007	5 463 436
Dekking av tidlegare års udekk					0
Avsetjingar	1 204 167	1 016 754	828 902	783 200	3 833 023
Årets finansieringsbehov	146 279 702	60 867 486	30 690 314	30 715 707	268 553 209
Finansiert slik					
Bruk av lånemidlar	-81 539 000	-42 950 000	-25 000 000	-25 000 000	-174 489 000
Inntekter frå sal av anleggsmiddel	0	0	0	0	0
Tilskot til investeringar	-21 800 000	-6 460 000	-270 000	-270 000	-28 800 000
Refusjonar	-972 400	0	0	0	-972 400
Mva-kompensasjon frå investeringar	-20 878 850	-6 397 500	-362 500	-362 500	-28 001 350
Renter og avdrag	-1 643 831	-1 617 115	-1 533 114	-1 631 955	-6 426 015
Sum ekstern finansiering	-126 834 081	-57 424 615	-27 165 614	-27 264 455	-238 688 765
Overført frå driftsrekneskapen	-3 954 000	-2 680 000	-2 730 000	-2 780 000	-12 144 000
Bruk av avsetjingar	-15 491 621	-762 871	-794 700	-671 252	-17 720 444
Sum eigenfinansiering	-19 445 621	-3 442 871	-3 524 700	-3 451 252	-29 864 444
Udekk/udisponert	0	0	0	0	0

7.6 Budsjettskjema 2B

Investering	ØP 2019	ØP 2020	ØP 2021	ØP 2022	Sum
Bygningar					
Fosshagen barnehage	34 875 000	4 750 000	0	0	39 625 000
Omsorgsbustader Stedjevegen-utbygging	7 500 000	25 425 000	0	0	32 925 000
Skarpteigvegen	10 125 000	0	0	0	10 125 000
Sogndal kulturhus-Nye stolar i storsalen	3 500 000	0	0	0	3 500 000
Dalavegen 2 - ombygging	500 000	0	0	0	500 000
Fossetunet - Ombygging	6 500 000	0	0	0	6 500 000
Fureli barnehage - Utviding	14 548 750	0	0	0	14 548 750
Notsete barnehage - Ombygging	1 187 500	0	0	0	1 187 500
Toalett Vikane	350 000	0	0	0	350 000
Toalett Supphelledalen	400 000	0	0	0	400 000
Toalett Ylvisåker	350 000	0	0	0	350 000
Toalett Kaupanger kai	500 000	0	0	0	500 000
Kyrkjestova kaupanger gravlund	2 625 000	0	0	0	2 625 000
Rullestolinngang Ølmheim kyrkje	200 000	0	0	0	200 000
Maskiner og transportmidlar					
Desinfiseringsmaskin	250 000	0	0	0	250 000
Legevaksbil	505 000	0	0	0	505 000
Veg og parkering					
Bru over Sogndalselva	18 750 000	0	0	0	18 750 000
Trafikktryggingstiltak	562 500	562 500	562 500	562 500	2 250 000
Busshaldeplass kjørnes	250 000	0	0	0	250 000
Veg Kjørnes byggefelt IV	200 000	0	0	0	200 000

Åbergevegen- Del2	9 787 500	0	0	0	9 787 500
Veg Kjørnesplataet	1 300 000	0	0	0	1 300 000
Vatn og avlaup					
VVA-Bråatane byggjefelt	1 215 500	0	0	0	1 215 500
Hovudplan vatn	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	20 000 000
Hovudplan avløp	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	20 000 000
Anna					
Gjestebrygge	312 500	0	0	0	312 500
IKT-investeringar	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	5 000 000
Sum investering	127 544 250	41 987 500	11 812 500	11 812 500	193 156 750
Finansransaksjonar:					
Eigenkapitalinnskot KLP	1 450 000	1 500 000	1 550 000	1 600 000	6 100 000
Kjøp av aksjar	0				
Utlån formidlingslån	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	60 000 000
Avdrag formidlingslån	1 081 285	1 363 232	1 498 912	1 520 007	5 463 436
Innbetalt avdrag formidlingslån	-439 664	-600 361	-704 212	-848 755	-2 592 992
Innbetalt avdrag andre utlån	-1 204 167	-1 016 754	-828 902	-783 200	-3 833 023
Avsetjing fond	1 204 167	1 016 754	828 902	783 200	3 833 023
Sum finansransaksjonar	17 091 621	17 262 871	17 344 700	17 271 252	68 970 444
Finansieringsbehov	144 635 871	59 250 371	29 157 200	29 083 752	262 127 194
Finansiering					
Bruk av lånemidlar nytt låneopptak	-81 539 000	-42 950 000	-25 000 000	-25 000 000	-174 489 000
<i>Av dette:</i>					0
<i>Lån med rentekompensasjon</i>					0
<i>Lån til Vatn og avlaup</i>	14 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	44 000 000
Refusjonar og overføringar	-22 772 400	-6 460 000	-270 000	-270 000	-29 772 400
Kompensasjon meirverdiavgift	-20 878 850	-6 397 500	-362 500	-362 500	-28 001 350
Sum ekstern finansiering	-125 190 250	-55 807 500	-25 632 500	-25 632 500	-232 262 750
Sal av fast eigedom					0
Overført frå driftsrekneskapen	-3 954 000	-2 680 000	-2 730 000	-2 780 000	-86 100 000
Bruk av fond	-15 491 621	-762 871	-794 700	-671 252	-13 870 444
Sum eigenfinansiering	-19 445 621	-3 442 871	-3 524 700	-3 451 252	-29 864 444
Sum finansiering	-144 635 871	-59 250 371	-29 157 200	-29 083 752	-262 127 194
	0	0	0	0	0

7.7 Sjølvkostskjema

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Planlagte investeringer ¹⁾	7175	5000	5000	5000
Prisauke	0,0 %	3,5 %	3,5 %	2,5 %
Kostnader:				
Driftsutgifter inkl. administrasjon	7482	7587	7769	7954
Sum kapitalkostnader	6368	6600	6725	6850
Brutto årskostnader:	13850	14187	14494	14804
Sjølvkostberekning (netto kostnader) ²⁾	13850	14187	14494	14804
Inntekter:				
Årsgebyrer	10002	10352	10714	10982
Tilknytningsgebyrer	1170	1454	1505	1542
Sum gebyrinntekter	11172	11806	12219	12524
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum inntekter:	11172	11806	12219	25049
Dekningsgrad VA-gebyrer rel. til sjølvkostberekning %	81	83	84	85
Sjølvkostfond:				
Overskudd eller underskudd på selvkost ³⁾	-2677	-2381	-2275	-2279
Saldo sjølvkostfond etter årets endring	41	-2341	-4616	-6895
Renteberegning sjølvkostfond ⁴⁾	36	-30	-90	-150
Saldo sjølvkostfond	76	-2371	-4706	-7044
Årsgebyr:				
Mengdevariabelt gebyr kr/m ³	7,94	8,22	8,51	8,72
Fastgebyr bustader, kr/år	1436	1486	1538	1577
Årsgebyr bustad 215 m ³ /år, kr/år	3143	3253	3367	3451

Merknad:

- 1) Inngår i kostn.grunnlaget året etter sett i drift. 2) Sjølvkost er brutto årskostnader fråtrekt "andre inntekter".
 3) Positivt tall er overskudd som må avsettes til fond. Negativt tall er underskudd som må dekkes inn av avsatte midler på selvkostfondet 4) Halvårseffekt

Grunnlag for vedtak om gebyrer for avløpstenestene

Alle beløp i 1000 kr

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Planlagte investeringer ¹⁾	8775	5000	5000	5000
Prisauke	0,0 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Kostnader:				
Driftsutgifter inkl. administrasjon	8146	8437	8861	9001
Sum kapitalkostnader	4968	4903	5052	5198
Brutto årskostnader:	13114	13340	13914	14199
Sjølvcostberegning (netto kostnader) ²⁾	13114	13340	13914	14199
Inntekter:				
Årsgebyrer	10193	10447	10708	10844
Tilknytningsgebyrer	1165	1493	1530	1568
Sum gebyrinntekter	11358	11940	12238	12412
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum inntekter:	11358	11940	12238	24825
Dekningsgrad VA-gebyrer rel. til sjølvcostberegning %	87	90	88	87
Sjølvcostfond:				
Overskudd eller underskudd på selvkost ³⁾	-1756	-1400	-1676	-1787
Saldo sjølvcostfond etter årets endring	3117	1717	41	-1745
Renteberegning sjølvcostfond ⁴⁾	105	64	23	-22
Saldo sjølvcostfond	3222	1781	64	-1768
Årsgebyr:				
Mengdevariabelt gebyr kr/m ³	9,11	9,34	9,57	9,81
Fast gebyr bustader, kr/år	1623	1664	1705	1705
Årsgebyr bustad 215 m ³ /år, kr/år	3582	3671	3763	3814

Merknad:

- 1) Inngår i kostn.grunnlaget året etter sett i drift. 2) Sjølvcost er brutto årskostnader fråtrekt "andre inntekter".
3) Positivt tall er overskudd som må avsettes til fond. Negativt tall er underskudd som må dekkes inn av avsatte midler på selvkostfondt 4) Halvårseffekt

Grunnlag for gebyrer for renovasjon

Alle beløp i 1000 kr unnateke årsgebyr

	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Planlagte investeringer ¹⁾	0	0	0	0
Auke i årsgebyr	0 %	0 %	0 %	0 %
Kostnader:				
Driftsutgifter inkl. administrasjon	547	557	567	577
Sum kapitalkostnader	133	131	129	129
Brutto årskostnader:	680	688	696	706
Sjølvkostberegning (netto kostnader): ²⁾	680	688	696	706
Inntekter:				
Årsgebyrer	680	688	696	706
Andre inntekter				
Sum inntekter:	680	688	696	706
Dekningsgrad gebyrer rel. til sjølvkostberegning %	100	100	100	100
Sjølvkostfond:				
Planlagt avsetning eller bruk av fond ³⁾	0	0	0	0
Saldo selvkostfond før avsetning eller bruk	647	669	692	716
Renter sjølvkostfond	22	23	24	25
Saldo sjølvkostfond - UB	669	692	716	741